

LETO XXIX.
AVGUST
1980

KDOR prebira **MISLI** in pozna naše izseljenske razmere, temu ni neznano, da sta urednik in upravnik ena in ista oseba. To se pravi: dvojno delo na istih ramah. In ker je na istih ramah skrb za našo revijo samo poleg ostalega dušnopastirskega, karitativnega in administracijskega dela ter vodstva našega verskega središča v Kew, postane marsikaj razumljivo. Ne mislim toliko na napake v **MISLIH**, ki jih trudne oči v nočnih urah dela pri korekturi zlahka preskočijo (pa tudi v tiskarni niso Slovenci, zato nebitvenih napak vedno sploh ne popravljam, ker mnogokrat popravijo eno in napravijo drugo, ki gre v tisk). Tu mislim na mnoge odgovore naročnikom, ki bi jih tako urednik kot upravnik marsikdaj moral napisati, a pri vsej dobri volji zanje kar zmanjka časa. Le najnujnejša pisma gredo iz pisarne, za vse ostalo me niti misel na morebitno zamero s strani piscev pisem enostavno ne more ganiti.

Zamera pride včasih tudi ob tem, da ne objavim vsega, kar pride v ta namen na uredništvo. Tudi v tem je delo urednika, da odloča, kaj pride v tisk in kaj ne. Včasih se kaj v navadnem pismu kar lepo in prav sliši, če bi prišlo v tisk, bi se pa pisec sam čez nekaj časa tolkel po glavi in bi mu bilo žal. Še tako se včasih zgodi, da tudi urednik doživi spodrsrljaj in objavi več kot bi bilo potrebno . . .

Pri vsem te torej velja: potrpljenje! Vi z urednikom in upravnikom, jaz pa z vami. Velja?

— Urednik in upravnik

K SLIKI NA PLATNICAH:

Postojnska jama — čudovita lepota kraškega podzemlja

KNJIGE! KNJIGE! KNJIGE!

Poština v cenah knjig ni vključena!

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. in II. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. and PART II.) Cena I. dela \$7.-, II. dela \$8.50.

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi. Žepna izdaja. Cena \$7.-. Pošel. Čakamo nove pošiljke.

JADRO V VETRU (za II. razred), cena \$6.—; **ZLATA LADJA** (za III r.), cena \$6.—; **VRTILJAK** (za IV. r.), cena \$6.50; **ZEMLJA DOMAČA** (za V. r.), cena \$6.50. — Te čitanke, bogate po vsebini in barvnih ilustracijah, uporabljajo slovenske osnovne šole v Trstu. Res vredna pomoč za priljubitev in izpolnitev znanja slovenskega jezika tudi naši izseljenski mladini.

KUHARSKA UMETNOST AZIJE. Na 233 straneh, s številnimi kuharskimi recepti azijskih narodov in z več barvnimi slikami serviranja azijskih jedil. Zbrala Marinka Pečjak, izdano v Sloveniji. Cena \$13.60.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. knjiga. — Odlično delo dr. Jakoba Kolariča CM. in podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh knjig \$40.- (Posamezne knjige: prva \$7.-, druga \$9.-, tretja \$28.-).

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod peresa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni.) — Cena vsem trem delom \$10.-

TRENUTKI MOLKA — Misli za vsak dan leta je napisal Franc Sodja CM. Knjiga je izšla v Argentini, stane vezana \$4.—, nevezana pa \$3.— in je vredna branja.

HOJA ZA KRISTUSOM (nesmrtni spisi Tomaža Kempčana v obliki molitvenika). Cena \$5.— vezani knjigi.

MATI, DOMOVINA, BOG (Pesmi Ludvika Ceglarja) — Cena \$2.-.

POPOTNIKI (Najnovejši roman, ki je izšel v izseljenstvu, napisal Aleksej Goriški). 456 strani. — Cena \$10.-.

V ROGU LEŽIMO POBITI (napisal Tomaž Kovač, priča pokola tisočev v letu 1945) — cena dva dolarja.

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (izjava prič o teharških dogodkih v letu 1945) — cena dva dolarja.

TABORIŠČNI ARHIV PRIČA — 1., 2., 3., in 4. zvezek (zbral dr. Filip Žakelj). Vsaka knjiga po štiri dolarje.

REVOLUCIJA V HOTEDRŠICI (Siena Blažič) — Cena \$2.—

misli

(THOUGHTS) Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji • Ustanovljen leta 1952 • Izdajajo slovenski frančiškani • Urejuje in upravlja Fr. Basil A. Valentine, O.F.M., 19 A' Beckett Street, Kew, Victoria 3101 — Telefon: (03) 861 7787 • Naslov MISLI: P.O. Box 197, Kew, Vic. 3101 • Letna naročnina \$5.- se plačuje vnaprej (izven Avstralije \$8.-, letalsko s posebnim dogovorom) • Rokopisov ne vračamo. Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema. • Stava: Polyprint (Vic.) Pty. Ltd., 1 Dods Street, Brunswick, Vic. 3056 - Tisk: Distinction Printing, 164 Victoria Street, Brunswick, Vic. 3065.

VSEBINA • Novi rod — stran 225 • Potrebuješ nas, Gospod! — Alfonso Pereira — stran 226 • Pomemben jubilej — F.P. — stran 227 • Seminar za slovensko besedo v svetu — A.L.C. — stran 228 • Slovenija v svetu — L.P. — stran 229 • Amerikanci (črtica) — Narte Velikonja — stran 230 • Jugoslavija in osvajalna politika Sovjetske zveze (Djilas) — Miša Lajovic — stran 232 • P. Bazilij tipka . . . — stran 236 • Izpod Triglava — stran 238 • Vera ne gradi na čudežih . . . — stran 240 • Izpod sydneyjskih stolpov — p. Valerijan — stran 242 • Zmota — W. Willms — stran 244 • Vozniki — povest-nadaljevanje 13 — F. Grivški — stran 245 • Sonce in senca — Miša Pertlova — stran 245 • Naše nabirke — stran 246 • Otrok posnema starše — Dr. Anton Trstenjak — stran 248 • Z vseh vetrov — stran 250 • Kotiček naših mladih — stran 252 • Križem avstralske Slovenije — stran 253.

BOŽJE

misli
IN
ČLOVEŠKE

LETNIK 29 — ŠT. 8
AVGUST 1980

NOVI ROD

PRIJETNO je opazovati slovensko izseljensko mladino, ki se udejstvuje na toliko načinov pri naših zdomskih dejavnostih. Prav za prav ne bi smel zapisati "izseljensko", kajti leta so za nami: malo je danes med mladino takih, ki so se — pa še ti v zgodnjih letih — s starši priselili semkaj. Izraz "mladina Slovenije v svetu" jih lepše vključuje v našo narodno skupnost, kamor upravičeno pripadajo. Njih rodna gruda pa je Avstralija, zato imajo do nje vse drugačne občutke kot mi, ki nam velja le za "drugo domovino". Nas je sicer sprejela in posinovila, rodnih vezi pa do nje nikoli ne moremo imeti.

Ni lahko biti otrok priseljene-družine. Razpet je med dve kulturi v vsej njuni razsežnosti. En jezik čuje doma in se z njim sporazumeva s starši, drugega govori v šoli in svoji družbi. Različna je vzgoja v družini, kjer dorašča, kot pa jo opaža pri svojih neslovenskih prijateljih in mu jo vtepa v glavo šola. Marsikdaj čuje na svoj račun zbadljivke, ki bole in znajo udariti tudi v živo. Včasih znajo žal mladega človeka pripraviti celo do tega, da se sramuje lastnega rodu, svojega tuje zvencega imena, polomljene angleščine staršev . . .

Toda če otrok priseljene družine zna vse to premostiti, najde v vsem razvoju kljub težavam toliko pozitivnega, da je na svoj rod upravičeno ponosen. Seveda zavisi od staršev v prvi vrsti in pa od naše skupnosti, kako znamo mladini prednost dveh kultur približati, prikazati v pravi luči, dati pravilne odgovore na sto vprašanj, ki z njimi mladina izseljenskih družin želi priti do jasnosti. Morda prav tu marsikdaj obtičimo na pol pota — na škodo našemu mlademu rodu.

Koliko more zamoriti v mladem srcu nezainteresiranost staršev za slovenski jezik, morda nepremišljena opazka, češ da slovenskega jezika otrok res ne bo potreboval. Ali pa: kako more otrok spoštovati slovenski jezik, če sliši morda celo od lastnih staršev za isti

**POTREBUJEŠ
NAS,
GOSPOD!**

Triintrideset let si živel na
tej zemlji.
To ni bilo zadosti.
Nisi mogel ljubiti kakor
mati —
zato potrebuješ matere.
Nisi mogel skrbeti za
družino —
zato potrebuješ očete.
Nisi mogel pomagati
bolnikom naših dni —
zato potrebuješ zdravnike in
bolniške sestre.
Nisi mogel našim sodobnikom
lomiti Kruh življenja —
zato potrebuješ duhovnike.

Potrebuješ nas vse,
da na tem svetu dovršimo,
kar si ti začel.
Potrebuješ nas, da delaš
čudeže:
čudeže tehniko in znanosti,
čudeže služee ljubezni in
dobrote,
čudeže miru...

Tudi po mojem srcu
in po mojih rokah,
po mojem razumu in po
mojem delu
hočeš svet narediti bolj
človeški —
kajti pri srcu ti je današnji
svet,
ljubiš moje sodobnike.

Alfonso Pereira

jezik (vsaj v angleščini) ime "Yugoslav".

Koliko bolj bi otrok izseljenske družine tudi cenil svoj rod, če bi vedel vsaj malo slovenske zgodovine (nepotvorjene seveda!), nekaj glavnih in znamenitih kulturnih točk naše preteklosti, ki nam jih celo veliki narodi upravičeno zavidajo.

Lahko oblečemo našo mladino v narodno nošo, ki jo sprejme z dobro ali slabo voljo. A če ji ne bomo razložili njenega tradicionalnega pomena in ji vlili spoštovanje do te dragocene dediščine, bo zanjo veljala za maškaradni kostum in prav nič več. Še tako resno narodno manifestacijo bo vrgla v isti koš s karnevalsko povorko, če ji ne bomo znali dati razlage in vlititi ponosa, da pri zadevi zavestno sodeluje kot njen važni del.

Otrok izseljenske družine bo močnih načel, če bo videl, da se načel držijo tudi starši. Če mu pravilno razložijo, zakaj so prstovoljno zapustili rodno domovino in morda celo v smrtni nevarnosti bežali preko meje ter se odpravili preko morja iskat svobode, jih bo spoštoval. Če mu hočejo resnico zaviti v nekaj neresničnih fraz (danes so žal med nami tako oportunistično "moderne"! in prikazati svoj beg zgolj kot sanje o belem kruhu tujine, hote pa zamolčati najgloblji in najodločilnejši vzrok svojega izseljenstva, bodo otroka oropali bogatega spoznanja, da so življenjska načela vredna največje žrtve.

Tudi na versko polje se moremo premakniti ob tem našem razmišljanju. Otrok naj ve, da izhaja iz Ciril-Methodovega rodu tisočletne krščanske tradicije, na katero je lahko upravičeno ponosen. A ta ponos bo skopnel, če ne bo videl iskrenega zgleda staršev, ki naj bi mu pomagal v praksi živeti zares krščansko. Pri tem ne smemo pozabiti vpliva avstralske nekatoliške, da ne rečem nekrščanske, moderno-poganske okolice. Ob njem se verski vpliv staršev mimogrede izgubi, če ni zares močan in iskren. Celotkatoliška šola ne more storiti dovolj, če nima zaslonbe v katoliškem domu in domačem verskem življenju. Kar šola gradi, starši s svojim zgledom lahko sproti podirajo.

Pa še nekaj bi lahko dostavili: kot sem že v začetku omenil, je Avstralija rodna domovina naše mladine. Vsako nespoštljivo govorjenje o njej kot deželi mladino žali. Seveda imamo demokrasko pravico do kritike in ločiti moramo znati pojmo domovine in pojmo njene trenutne vlade (Vemo, da doma krivično mečejo v isti koš domovino in režim!) A neupravičeno kritikantstvo na levo in desno lahko dela nepotrebno vrzel med starši in otroki, ki je včasih usodna. Usodna tudi za zavest, da se v žilah kljub avstralskemu rojstvu pretaka slovenska kri. Ista napaka se ponovi, če ob vsaki priliki primerjamo drugačne prilike v letih lastne mladosti z današnjimi tukaj. Odbiti po nepotrebem lastnega otroka pa pomeni ga izgubiti zase in za narodno skupnost, h kateri po starših pripada. Vredno premisleka!

Eno je gotovo: dolgost življenja Slovenije v svetu zavisi od tega, koliko in kakšnega slovenstva znamo posredovati naši mladini. V tem je tudi naša avstralska narodna skupnost kovač lastne usode.

POMEMBEN JUBILEJ

V juliju smo pustili za sabo praznik svetih slovanskih apostolov Cirila in Metoda, ki sta obenem tudi zavetnika slovenske cerkve v Melbournu. V zvezi z njima nas je "Družina" spomnila na dva pomembna jubileja s člankom, ki ga je napisal F.P. in ga tu z malenkostnimi popravki posredujemo tudi našim bravcem. Saj je zgodovina začetkov slovenskega krščanstva kaj zanimiva in jo obenem na splošno malo poznamo.

skem, ko sta prevajala svete knjige in izobraževala učence.

Uresničenje tega načrta pa ni bilo mogoče brez odobritve Rima. Na poti v Rim sta se ustavila tudi pri slovanskem panonskem knezu Koclju, ki se je ogledal za njun načrt in vzljubil slovanske knjige.

Ob koncu leta 867 je papež Hadrijan II., ko sta sv. brata prišla v Rim, odobril slovansko bogoslužje. Toda do uresničenja velike zamisli je prišlo pozneje. Leta 869 je Ciril v Rimu umrl, naslednje leto pa je bil Metod postavljen za nadškofa v Panoniji in na Moravskem.

Pri oblikovanju samostojne cerkvene slovanske pokrajine je Metod naletel na velike težave. Nasprotovali so zlasti nemški škofje, ki so imeli svoje interese na Moravskem in v Panoniji. Metoda so zajeli in zaprli. Rešen je bil šele leta 873 po posredovanju papeža Janeza VIII., ki mu je pa tedaj prepovedal slovansko bogoslužje. Metod se zaradi pastoralnih potreb te prepovedi ni držal. Nemci so rovarili naprej. Odstranili so najboljši vnetega Metodovega podpornika kneza Koclja in Spodnjo Panonijo uvrstili zopet v salzburško nadškofijo. Tudi na Moravskem je Metod izgubil prijatelja kneza Rastislava. Novi knez Svetopolk slovanskemu bogoslužju ni bil naklonjen. Ponovno je dovolil delovanje nemških duhovnikov na Moravskem. Nasprotniki so Metoda v Rimu obtoževali, da je krivoverec, ki poleg tega ne upošteva prepovedi slovanskega bogoslužja. Nadškof Metod je leta 880 prišel v Rim, dokazal, da so očitki o krivoverstvu neutemeljeni, in dosegel ponovno potrditev uporabe slovanskega bogoslužja v svoji nadškofiji.

S tem v zvezi je omenjeno papeževno pismo "Industriae Tuae" knezu Svetopolku. V njem pravi Janez VIII. med drugim: "Vpričo bratov škofov smo preiskali, če Metod tako veruje in vero pri maši tako poje, kakor uči rimska Cerkev in šest vesoljnih cerkvenih zborov. Spoznali smo, da je v vseh cerkvenih naukih in opravilih pravoveren. Ukazujemo, da ga s častjo in spoštovanjem ter z veseljem upanjem sprejmete za svojega nadškofa. . . Slednjič po pravici hvalimo slovanske pismenke, ki jih je bil izumil filozof Konstantin (tako je bilo Cirilovo krstno ime, dočim je ime Ciril njegovo

LETOS se spominjamo dveh pomembnih jubilejev. Leta 880 ob koncu meseca junija je papež Janez VIII. pisal pismo "Industriae Tuae" moravskemu knezu Svetopolku. V tem pismu brani Metodovo delo na Moravskem in ponovno dovoljuje slovansko bogoslužje v Metodovi nadškofiji. Ob 1000-letnici tega pisma (leta 1880) pa je papež Leon XIII. izdal posebno okrožnico "Grande munus", v kateri je ovrednotil in pohvalil delo slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda ter praznovanje in češčenje teh dveh svetih mož predpisal za vesoljno Cerkev.

Bogoslužje v slovanskem jeziku sta sv. Ciril in Metod uvajala takoj po prihodu na Veliko Moravsko leta 863 in to v rimskem in bizantinskem obredu. Slovani v velikomoravski kneževini so bili takrat že pokristjanjeni. Med njimi so delovali nemški misijonarji in opravljali bogoslužje v latinskem jeziku. Tamkajšnji knez Rastislav pa je v Carigradu zabil za "učitelja takega, ki bi nam v našem jeziku pravo krščansko vero razložil, da bi tudi druge dežele to videle in nas posnemale" (Žitje Konstantina, XIV). Skupaj z Rastislavom sta sveta brata zasnovala obsežen in za vse Slovane izredno pomemben načrt o ustanovitvi samostojne cerkvene province za Slovane. Uporabljali naj bi slovanski bogoslužni jezik in rimski ter bizantinski obred. Tako bi se oblikovala samostojna slovanska krščanska kultura, ki bi bila močna podlaga slovanski državni samostojnosti. Ta načrt sta začela sv. brata uresničevati na Velikomorav-

poznejše redovno. Op.) in ukazujemo, naj se v tem jeziku slave dela Kristusa Gospoda. Ne le v treh, temveč v vseh jezikih vevamo slaviti Gospoda, kakor je ukazal, rekoč: Hvalite Gospoda vsi narodi! . . . Isti namreč, ki je naredil tri poglavitne jezike (hebrejski, grški, latinski), je ustvaril tudi vse druge jezike sebi v hvalo in slavo.”

Temu priznanju pa je bila dodana tudi grenka kaplja: za prvega sufragana mu je postavil nemškega duhovnika Vihinga, ki je bil hud nasprotnik slovanskega bogoslužja. Po Metodovi smrti leta 885 so bili njegovi učenci z Moravske pregnani in slovansko bogoslužje v bizantinskem obredu zanesli med Bolgare, Makedonce in Srbe, od tu pa se je pozneje razširilo v Rusijo.

Bogoslužna reforma drugega vatikanskega koncila je prinesla popolno spremembo glede uporabe bogoslužnega jezika. Danes se uresničuje zahteva papeža Janeza VIII. v omenjenem pismu: “V vseh jezikih vevamo slaviti Gospoda!” Slovenci in Hrvati smo prav v spomin

starega slovanskega bogoslužja leta 1930 prvi dobili dovoljenje za uporabo obrednika v narodnem jeziku. V konkordatu med Apostolskim sedežem in predvojno kraljevino Jugoslavijo, ki je bil pripravljen, pa žal nikdar sprejet, je bilo med drugim dovoljeno, da se glagolsko bogoslužje razširi po vsej Jugoslaviji. S koncilsko bogoslužno reformo pa smo zdaj dobili celo več: bogoslužje v narodnem jeziku. Tako se danes uresničuje stara zamisel sv. bratov Cirila in Metoda. Bogastvo Kristusove misli in njegovega odrešenja sprejemamo v svojem jeziku. Vprašanje je le, ali smo pripravljeni to sprejeti tudi v jeziku svojega srca? . . .

Sveta brata sta se v obrambi slovanskega bogoslužja in svojega dela borila proti ožini in omejenosti nekaterih fanatičnih zagovornikov latinskega bogoslužja. Zavzemala sta se za tisto svobodo in širino, ki je lastna krščanstvu. Pluralizem in krščanska širina sta danes velikega pomena za zbliževanje krščanskih Cerkev in skupnosti. Prevevati morata vesoljno in vsako krajevno Cerkev. Prav v tem sta sv. Ciril in Metod, ki ju upravičeno slavimo kot zavetnika krščanske edinosti, še vedno velika učitelja.

Seminar za slovensko besedo v svetu

SLOVENSKI književni jezik je kulturna vrednota, ki družijo Slovence v enoten narod ne glede na meje. Zgodovinsko gledano se združuje v razvoju jezika ljudski govor, raba najboljših slovenskih pesnikov in pisateljev in delo reformatorjev za poenotenje slovenskega jezika. Slovenski jezik ni samo rezultat razvoja in težnje za sporazumevanje, ampak je tudi zakladnica umskega dela nosilcev slovenske besede, katera posreduje zavest skupnosti in rasti iz roda v rod.

Pravo samostojnost je slovenski narod dočkal šele po prvi svetovni vojni s slovenskim uradnim jezikom, šolstvom, tiskanjem knjig in časopisov. Velikega pomena je bila ustanovitev ljubljanske univerze, kjer so teoretična dognanja knjižnega jezika znanstveno utrdili (Breznik, Ramovš in drugi).

Po drugi svetovni vojni z novim družbeno-kulturnim

razmahom zaznamujemo še povečano dejavnost univerze in inštitutov. Ne samo to. Prevezem pobud iz splošnega sodobnega jezikoslovja, ki je obsežnejše in globlje (Toporišič), je dvignil obravnavanje slovenskega jezika na višjo znanstveno raven.

Jezik je živ, razvoj nenehen. Spreminjanje jezika se kaže v glasovih, pomenu besed, besednem redu in oblikah. Delo slovenskih znanstvenih in strokovnih ustanov za pristen in sodoben slovenski književni jezik je v sprejemanju ali odklanjanju raznih tendenc, ki se v hitrem razvoju današnjega življenja sproti pojavljajo.

Pedagoško-znanstvena enota za slovanske jezike in književnosti na filozofski fakulteti ljubljanske univerze prireja že šestnajst let reden dvotedenski seminar v juliju. Ta je namenjen tujim slovenistom, slavistom in komparativistom. Udeleženci so univerzitetni in srednješol-

ski profesorji, znanstveni in prosvetni delavci in študenti iz zamejstva in tujine.

Na predavanjih in lektorskih vajah, z obiskom kulturnih prireditelj in ustanov ter še posebej pripravljenih strokovnih potovanj po Sloveniji spoznavajo udeleženci slovenski jezik, književnost in kulturno ustvarjalnost Slovencev. Pri udeležencih se upošteva stopnja znanja slovenskega jezika ter jezikoslovno in literarno zanimanje. Seminar je celodnevni s predvidenimi večernimi koncertnimi in gledališkimi prireditvami.

Na letošnjem seminarju (ki ima omejeno število izbranih prijaviteljev) je bilo okoli 130 udeležencev. Prišli so iz ostalih jugoslovanskih republik, iz zamejstva, Evrope in drugih delov sveta, iz vsega 23 držav. Nekaj jih je prišlo tudi iz najbolj oddaljenih krajev sveta kot je Kitajska (1), Argentina (1) in Avstralija (3 - od teh dve iz Melbourne).

Zbrane seminariste je pozdravil predsednik pripravljalnega odbora za seminar, prof. dr. Jože Toporišič. Razložil je spored seminarja, ki je tako sestavljen, da udeleženci poleg posebnega zanimanja dobijo zaokrožen pregled in vtise, ki naj bi jim po vrnitvi ostali v trajen spomin.

Po slovesnem nagovoru so spregovorili tudi predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti prof. dr. Janez Milčinski, dekan filozofske fakultete prof. dr. Janko Pleterški in drugi ugledni kulturni predstavniki.

Otvoritveno predavanje je imel prof. dr. J. Toporišič: "Kopitar kot slovníčar". Prav letos se praznuje dvestoletnica rojstva tega prvega slovenskega znanstvenega jezikoslovca (1780—1844). Ostala predavanja so bila tematično lepo porazdeljena: Začetki slovenskega jeziko-

slovja s poudarkom na Kopitarju . . . Razvoj poezije in narodne pesmi glede na stilne preмене in funkcije . . . Kulturna rast na slovenskem ozemlju od predrimske dobe do Prešerna, ki ne pomeni samo najvišji pesniški vrh, ampak tudi politični in narodni program . . . O muzejih in galerijah, ki hranijo kulturno dediščino.

Na lektorskih vajah so obravnavali ustroj slovenskega knjižnega jezika, njegove zvrsti in stilistiko.

Predavali so priznani strokovnjaki slovenističnih in drugih področij slovenske kulture.

Poleg tega so dali še posebna predavanja dr. M. Orožen: Zgodovina slovenskega knjižnega jezika . . . dr. T. Logar: Razvoj in pregled slovenskih narečij . . . dr. N. Šumi in Š. Kink: O slovenski umetnosti in književnosti . . . dr. J. Koruza: Starejše posvetno pesništvo . . . dr. F. Jakopin: Kopitarjevo izročilo . . . dr. B. Paternu: Poezija na prelomu iz romantike v realizem . . . A. Rijavec: Beseda in ton v slovenskem glasbenem razvoju . . .

Na sporedu seminarja je bil na začetku celodnevni poučni izlet na Gorenjsko, med tednom ogledi kulturnih znamenitosti Ljubljane, za zaključek pa celodnevni izlet preko Dolenjske na Štajersko. Ni poudariti posebej, da so bili udeleženci navdušeni nad lepoto slovenskih krajev, gostoljubnostjo in nad slovenskimi jedili ter pijačami, s katerimi so bili dobro pogoščeni.

Kot vsako leto so tudi letos udeleženci izrazili zadovoljstvo z delom seminarja in se vračajo domov z boljšim vpogledom in večjo vzpodbudo za širjenje in krepitev slovenskega jezika in kulture v raznih delih sveta.

Po vrnitvi naših udeleženk koncem leta bomo na širšem učiteljskem sestanku govorili več o vlogi in pomenu slovenskega seminarja za avstralske razmere.

A.L.C.

SLOVENIJA V SVETU

Tu je del članka izpod peresa L. P. v "Ameriški domovini" — nekaj zanimivih misli tudi za nas, zlasti k poudarkom urednika A.D., da naše mlade generacije niso ne emigranti in ne zdomci, četudi se čutijo Slovence in hočejo to ostati.

POLOŽAJ teh idealnih, zavedno slovenskih, požrtvovalnih ljudi (mišljeni so v tujini rojeni otroci, ki niso ne izseljenci in ne begunci - Op.ur.) me nagiblje, da se k stvari oglašim tudi jaz. Oglasim zato, da bi problem pomagal razložiti in pojasniti. O vprašanjih sedaj na dnevnem redu sem tudi sam že večkrat prej pisal ter uporabljal pri tem besede "emigracija", "zdomstvo" itd. Resnici na ljubo povem, da sem vedno in dosledno mislil na vse Slovence po svetu. Torej ne samo prvi, marveč tudi na

drugi in tretji rod, ki še čuti, da mu po žilah polje slovenska kri in je pripravljen to priznati, čeprav morda ne zna več jezika svojih prednikov. Vendar je točno, da ti ljudje niso ne emigranti in ne zdomci, saj je njihova domovina tam, kjer so se rodili. Upam se trditi, da mislijo prav tako kot jaz tudi drugi naši ljudje, kadar pišejo ali govorijo o emigrantih in zdomcih.

Kljub temu je prav in umestno, da se poskusi najti pravi izraz, ki bo obsegal vse Slovence, vseh generacij, kjer koli po svetu so raztreseni. Naši sorojaki v Argentini se zdi, da so našli kolikor toliko ustrezen pojem in tudi izraz za ta pojem: SLOVENCİ V SVETU. Zajema vse

slovenske ljudi brez razlike, naj bodo prve, druge ali katerkoli generacije, kakršnegakoli svetovnonazorskega ali političnega prepričanja, samo da se čutijo in hočejo biti pripadniki slovenske narodne skupnosti, pa so geografsko ločeni od matičnega naroda. Ameriški in kanadski Slovenci smo samostojen del te skupnosti (enako avstralski Slovenci. Op. ur.). Geografsko ime za to skupnost je: SLOVENIJA V SVETU. Razteza se iz Evrope prek obeh Amerik (Severne in Južne) do Avstralije in do vseh ostalih krajev na zemlji, kjer živijo Slovenci. Nima meja, kakor je zapisal pesnik-prvak Župančič:

**Kje, domovina, si? Ali na poljih teh? . . .
Tu? Prek morja? In ni ti meja? . . .**

(Duma)

Pogledi na slovenske nacionalne probleme so v tem trenutku — in bodo v bližnji bodočnosti — taki, da nas bolj razdvajajo kot združujejo. To pa zaradi sedanjega režima v domovini. Toda resnost položaja zahteva, da trdno držimo pred očmi resnico, da je splošna blaginja naroda neizmerno višja od interesov režima. Vrednote in ocena režima je razlog, ki povzroča različne poglede na njegove pretekle in sedanje akcije celo pri tistih, ki ga načelno odklanjajo. In je to povsem naravno. Ljudje

iz povojne politične emigracije, ki so šli skozi pekleni oženj sovražne okupacije in komunistične revolucije ter so zaradi upora proti obema zgubili domovino, gledajo in ocenjujejo vladanje v domovini pač mnogo drugače kot tisti, ki so o tem zvedeli iz ustnih in tiskanih objav in razlag, dostikrat dvomljive vrednosti. S takim dejstvom pred očmi bo mogoče ali nekaj popustiti ali nekaj dodati za dosego složnega sodelovanja za podporo narodu v kritičnih trenutkih.

Še ena stvar naj bo pojasnjena v zvezi z urednikovim člankom v tej zadevi (gre za urednika Ameriške domovine. Op.ur.) Pravi namreč, da je uporaba besede "sopotnik" za podpornike sedanjega režima (mišljen je komunistični v Sloveniji oz. Jugoslaviji. Op.ur.) — zmerjanje. To v nobenem primeru ne drži. Sopotnik je človek, ki gre z drugim isto pot, to pa ne more biti ne psovka in ne žaljivka. Odločno se mora tudi odkloniti domneva, da bi kdorkoli in kadarkoli od naše strani imel ljudi, ki ne soglašajo z nami in nas morda celo surovo kritizirajo, za "slabe ljudi, ničvredneže in za vedno izgubljene". Kajti takega ni nihče nikoli napisal — in smo trdno prepričani, da nikoli ne bo — čeprav ve marsikdo iz lastne skušnje, da so komunisti ljudi, ki niso soglašali z njimi — postrelili.

NARTE VELIKONJA:

V spomin
pisatelju —
ob 35-letnici
mučeniške smrti.
Krivično obsojen
in že napol hrom
ustreljen 1.1945
v Ljubljani.

KAKO jih je čakal! Prihajali so iz Amerike na obisk. Sin, ki je bil še deček, ko je odšel s stricem, snaha Američanka, ki je nosila klobuk, trije otroci, podobni očetu kakor krajcar krajcarju. Pridejo! Eden je šel, vrača se jih pet. Pisali so, da se pripeljejo. Pripeljejo kakor visoka gospoda! Biló mu je tesno pri srcu. Kaj bo rekla snaha Američanka njemu starcu in hiši in vasi? Vsega dobrega je vajena v daljnem velikem svetu, pa bo prišla na kmete in se ji ne bo znal prav obrniti. Nerodno se mu je zdelo in prestopical je vrh hriba ter čakal voza.

Sonce je stalo že precej nizko nad Čavnom in velike sence so se počasi plazile v nasprotno reber. Starec je napenjal oči. Po cesti so lezli z lesom ob-

Amerikanci

loženi vozovi nizdol, dva voza sena sta se pomikala navzgor, avtomobil je prašil in obiral ride in doline, kakor da drevi po steklu, le voza, voza ni bilo nobenega.

"Morda pa so bili trudni in ne pridejo nočaj," je ugibal. "Kako si nepočakljiv in nestrpen!" se je karal. "Zvečer se ne bodo vozili." Že se je dvignil, da bi se vrnil, ko je prisopihal Tonček, najstarejši sin sina gospodarja.

"So že prišli!" je dahnil v eni sapi. "Vsi!"

"Ali peš?"

"Ne," si je obrisal fant potno čelo. "Z avtomobilom!"

"Z avtomobilom!" je ponovil starec. "Vidiš, da nisem pomislil!" Skoraj sram ga je bilo in zadelo ga je prvi hip neprijetno. Mimo jih je pustil in ga ni bilo doma, ko so prišli. Iskali so ga, oči so vpraševale, on pa se jim je umaknil. Nič več ni tako, kakor bi moralo biti. Čisto drugače je, če koga pričakaš, kakor pa da te ni, ko se te vsi nadejajo.

Za tisti hip gre, za tisti neprecenljivi prvi hip. In zdaj se bo moral opravičevati — vnukom Amerikancem in snahi, ki je vajena, da gre vse gladko; opravičevati pri snidenju, ki mora biti brez vseh neprijetnosti. Zavedal se je, da nekaj ni prav. Ni prav! Ne, ni prav!

Počasi, molče in mrkó razmišljujoč je stopal navzdol. Ni še došel na cesto, ko je puhnil pod njim avtomobil. Ustavil se je in preden se je starec zavedel, je stal pred njim sin Amerikanec.

“Kar naložili vas bomo, da ne boste hodili!” je valil po ustih z nedomačim glasom in krepkó poljubil očeta.

“Čakaj, čakaj, da si te ogledam!” se je v prvem razburjenju in presenečenju stisnil starec, ki mu je bilo poljubljanje nekam nerodno. “Cel gospod si! Niti spoznal bi te ne!”

Sin se je smejal, ga potisnil v voz in švignili so proti domu.

“Da si se pripeljal z avtomobilom!” je začel oče. “Mislil sem, da kočija —”

“Pri nas se vozi vse z avtomobilom,” je samozavestno poudaril sin. “Konji so prepočasni!”

“Da, da, prepočasni,” je kimal starec in se polagoma domišljal, kako je sin vso stvar prav za prav imenitno izpeljal. Nič se mu ni treba opravičevati in prvič v življenju se vozi s sinom Amerikancem v avtomobilu. Da, s sinom, ki je prišel iz Amerike! Ponovil si je to misel in nejevolja mu je kopnela iz srca. Rad bi bil še vprašal po snahi in vnukih, pa so se že ustavili pred hišo.

Družba je sedela zunaj pri mizi. Snaha je imela pristrižene lase, svilene nogavice in kratko obleko. V hipu jo je premeril njegov pogled. Otroci so čebljali okoli nje nerazumljive besede.

“Dober dan!” ji je nekako nerodno ponudil rokó. Bolj je bil v zadregi, ko pri izpraševanju. Snaha se je glasno nasmejala in zmajala z glavó. Rekla je nekaj, česar ni razumel. Nato so se usuli okoli njega otroci, mu podajali roko in žuboreli v neznanih glasovih.

“Dober dan, dober dan!” jim je segal v roke in otroci so ponavljali:

“Toper tam, toper tam!”

“Kako ti je ime?” je vprašal zadnjega, petletnega kodrolaščka, ki so se mu nasmihala lica in očke od žive razigranosti.

Otrok je čudno strmel vanj, v zadregi pogledal očeta in mater in se naglas zasmeljal.

“Ne razume vas,” je dejal sin in nekaj rekel otroku. “Ne razume vas.”

Otrok je prikimal in pogledal dedu v oči. Čudno usmiljenje in opravičilo je bilo v njegovem pogledu.

“Tom.”

“Tom, pravi,” je tolmačil sin. “Ne razume vas.”

“Da ne razume po naše?” se je zgrozil oče. Tesno mu je leglo okoli srca. “Da ta tvoj rod ne razume po naše? Kako naj se menim z njim starec, kako oni z menoj, če ne znajo po naše?” je hitel v neznaní bolečini.

Sin se je smehljaj in očividno v čudnem veselju pripovedoval stvar ženi, ki se je tudi smejala.

Očeta je ta smeh razdražil. “In vama je to smešno!” je poudaril. “Vama je to smešno! Stojim tu med malimi kakor koklja, ki je izvalila piščance in race, in so ji race, del zaroda, ušle v vodo. In ljudje stoje na bregu in se ji smejejo!”

Čutil je, da so mu storili nepopravljivo krivico in bil je nesrečen v globini srca.

“Da me zdaj tile otročiči, moja kri, ne razumejo!” Sin se je ob teh besedah zresnil, kakor da ga je zbodlo in je ves v zadregi stopil k očetu.

“Pa ne mislite resno?”

Oče se je zravnal in bruhnil kar besen od strašne užaljenosti.

“Vama je za šalo, tebi in ženi, a da sta meni to storila!”

Starec se je skrivil od muke, ki mu je grabila srce. Čutil se je osmešenega, strašno osamljenega in za nekaj, česar se je naprej veselil, opeharjenega. Da so mu odtujili otroke! Da se ne more pogovarjati z njimi! Za maline je vedel in jih čuval zanje, za lešnike, za jazbino in divje golobe in polšino v stari bukvi in vse.

“Glejte, oče,” je opravičeval sin, “glejte, saj znajo angleški jezik, ki obvladuje ves svet. Povsod ga govorijo. Kamor pridejo, jih razumejo.”

“Samo jaz ne!” je trpko pripomnil starec.

“To je res — a to je za nekaj dni. V svetu pa bodo govorili angleški. To jim bo koristilo v življenju.”

“V življenju! Da; a na to, da z menoj ne bodo mogli govoriti, s tvojim očetom, na to nisi pomislil. Kako naj jim povem, kaj je polh? Da, kaj je polh —”

“Oh, ne bodite sitni!” se je vmešal najstarejši

sin gospodar. "Čisto otročji —"

"Da, otročji!" je pograbil besedo. "Otročji: prav to. Na to ni nihče pomislil, da se ne bom razumel z otroki. In da se ti ne bodo razumeli," je kazal na domače bosopete umazance.

"Name nisi mislil pri svojih otrocih, zatajil si me pred njimi. In zdaj sem koklja z mešanim rodom in stojim na bregu, ko so mi ušle račke v vodo, in ne morem svoji krvi povedati, kaj je polh."

Starec je ves beden in žalosten opletal pred sinom, ki ga je začudeno gledal in ni doumel njegove bolečine.

"Da se bodo zgovarjali z vsem svetom, si poskrbel, da bi pa meni in vsem tem rekli besedo po naše, na to nisi mislil. Kakor nisi mislil, da ne bom

čakal avtomobila, kakor si na vse drugo, kar je naše, pozabil in niti sam ne veš več, kaj je polh."

In preden so se zavedeli, je pograbil Tončka za roko in se potrj obrnil.

"Pojdiva — midva se bova razumela!"

In šla sta po ozki stezi čez hribček, po gazi skozi rumeno pšenico. Tonček je drobil med stebli, starcu so se igrali v vetru dolgi sivi lasje na tilniku.

"Ti boš zmeraj name mislil!" je stisnil vnuku roko, da ga je zaboletlo.

"Bom, oče!" je zvestó in vdano drobil ob njem bodoči gospodar. "Bom, oče!"

In kakor prisega je leglo vnuku v dušo, vnuku, ki je hodil med domačimi njivami, ki je drobil skozi domačo pšenico.

Stara
domačija

JUGOSLAVIJA in osvajalna politika Sovjetske zveze

ZNANA ameriška revija "FOREIGN AFFAIRS", ki izhaja četrtletno, je objavila v svoji letošnji spomladanski številki med drugim tudi članek pod gornjim naslovom. Pisec članka je MILOVAN DJILAS, bivši podpredsednik Jugoslavije, bivši predsednik Zvezne skupščine in bivši član Politbiroja ter Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije.

Svetovno časopisje je že dolge mesece ugibalo in se spraševalo, kaj se bo zgodilo v Jugoslaviji po smrti njegovega predsednika. Zato se mi zdi omenjeni članek zelo zanimiv in poučen, saj ga je napisal bivši dolgoletni vodilni član KPJ, ki dobro pozna komunizem.

Članek je preobsežen, da bi ga objavil v celoti. Rad pa bi navedel vsaj najbolj važne odstavke, ki zadostno pokažejo Djilasovo mnenje o sovjetski politiki, komunistične principe in njih posledice na svetovni položaj ter seveda tudi na Jugoslavijo.

Članek začinja Djilas z izjavo, katero bi morali vsi zapadni politiki in državniki dobro premisliti in jo ohraniti v spominu, kadarkoli pride vprašanje o stabilnosti sovjetskega režima, oziroma možnosti kakršnekoli spremembe, ko pravi: **Možnost, da se bo svet neko jutro prebudil presenečen nad bistveno spremembo sovjetskega načina vlade, pa naj bo ta sprememba zaželjena ali ne, je tako oddaljena, da se lahko samo čudimo, da nas to pričakovanje stalno muči in skrbi.**

Djilas nadalje razpravlja, zakaj je kakršnakoli sprememba v komunističnem načinu vlade nemogoča in pravi med drugim: **če bi bilo mogoče primerjati sovjetski način vlade z despotskimi načini vladanja v Aziji in Vzhodu, potem ima sovjetski način gotovo zelo dvomljiv prestiž kot najbolj nepopustljiv, neizprosni in okostnel sistem v moderni zgodovini.**

Djilas ne vidi nobene možnosti spremembe sovjetske-

ga sistema ter razlaga svoje stališče z analizo treh osnovnih elementov komunističnega sistema samega — **ideologije, totalne oblasti in kapitala** — ki so po njegovem mišljenju med seboj nerazdeljivo povezani.

Vsako oslABLJENJE ali pa kakršnokoli olajšanje enega samega teh elementov bi povzročilo nevarnost obstoja enega ali pa obeh ostalih. Na primer: opustitev "kolektivne" lastnine bi onemogočila obstoj monopolistične oblasti. Ravno tako bi vsako dovoljenje kake "tuje" ideologije dalo možnost kritike in proučevanja principov, nezmožnosti in neprimernosti osnov, na katerih stoji komunistična ideja.

Za obdržanje vseh treh elementov je nastala v Sovjetski zvezi posebna vrsta družbe, ki ima popolno kontrolo nad temi tremi elementi. Ti ljudje se zavedajo, da je v tem njih obstoj. Zaradi tega so vedno na straži — samo to jim ohranja oblast in s tem njih življenjski obstoj.

Kremlin se zaveda, da mora dovoliti različnim narodnostim Sovjetske zveze nekatere lokalne privilegije; zahteva pa od vseh, da tudi oni priznajo "edinost celote". Razmere do satelitskih držav Vzhodne Evrope pa so vodene po istem principu, čeprav so te podprte ne samo s skupno ideologijo, ampak imajo tudi iste cilje.

Smoter, katerega jasno predpisujejo sovjetski voditelji, je ideologija, nam vsem znana pod imenom **leninizem**. Ta ideologija predpisuje natančni način igre — noben odstop, spremenitev smeri ali kakršenkoli drugi način gledanja ni dovoljen, če ni odobren od ideološke avtoritete. Prav v tem je tudi vzrok paralize sovjetske politične miselnosti, ki traja že od revolucije ter je vzrok, kot pravi Djilas, da je **sovjetska zemlja gostoljubna samo za razvoj neplodnih duš**.

Tudi v drugem delu svojega članka Djilas poudarja, kar je jasno povedal že v začetku, in pravi: Bilo bi neučinkovito in popolnoma naivno pripravljati kakršnokoli strategijo ali upati na spremembo, ki naj bi prinesla notranjo demokratizacijo sovjetskega sistema. Doda pa tudi, da bi bilo ravnotako napačno kakor tudi usodno gledati na današnjo Sovjetsko državo kot neizogibnega naslednika carske Rusije, z zapuščino moralnih in političnih nazorov, ki niso niti več — niti manjvredni od onih, uporabljenih v prejšnjem režimu. Vendar Djilas priznava v naslednjem odstavku, kaj je ena izmed zelo važnih razlik med carsko Rusijo in Sovjetsko zvezo, ko pravi: **Carska Rusija je bila, zlasti v zadnji polovici devetnajstega stoletja, brez dvoma država z neprimerno višjo stopnjo zakonodajnega reda, in zaradi tega dežela, ki je dovoljevala večjo mero svobode kot pa današnja Sovjetska zveza. Samovlada navsezadnje ni nujno istovetna s totalitarnim absolutizmom.**

V naslednjih odstavkih primerja Djilas Rusko pravoslavno vero in njeno mesijanstvo z leninizmom. Opisuje, kako je Sovjetska zveza postala mednarodno središče komunističnega gibanja. Leninska birokracija je potrebovala notranji monopol, katerega ne bi mogla obdržati brez istočasne svetovne naloge "osvoboditve", t. j. osvajanja in to v glavnem vojaškega osvajanja. Ta novi načrt je bil brez prejšnje primere, kajti stara carska

Rusija ni imela niti zadostnih vojaških sil niti sličnih teženj.

Dejstvo je, da je Sovjetska zveza v teku nekaj generacij zrasla iz pol-fevdalne in pol-kolonialne sile v industrijsko nadsilo. Čeprav je življenjski standard v Sovjetski zvezi eden izmed najnižjih med velesilami, je Sovjetska zveza vendarle največji proizvajalec jekla, nafte, premoga in verjetno tudi orožja.

Sovjetska zveza, kot jo poznamo danes, ni zmožna spremeniti notranjega sistema zaradi svojega mandata osvajanja. Ostala bo kot je, dokler bo njena vladajoča klika obdržala oblast brez kakega notranjega razjedanja.

Ista klika je tudi prepričana, da bo Zpad, zlasti ZDA, opustil dobiček kot svoj namen in pa tehnični napredek kot osnovno sestavo svoje ideologije.

V tem je tudi razlog, da ne moremo pričakovati nobene zmerne in pa uvidevne državnika v vladajočem razredu sovjetov. Ista miselnost narekuje tudi osnovno sovjetsko osvajalno politiko — samo stalni budni odpor Zapada pa otopil njihov imperialistični osvajalni program.

Današnja razdelitev oboroženih sil Zapada in takoi-menovanega neopredeljenega sveta, skupno s problemom nerazvite Kitajske, nam ne daje mnogo upa, da bi ti lahko ustavili sovjetske načrte. Djilas končuje to poglavje s sledečim stavkom: **Vsi tisti, ki želijo živeti v svobodi, katerega se razlikuje od one kot jo določajo sovjeti, se morajo končno zanašati na moč odločnega svobodnega mišljenja ter trpke potrebe po oboroženi pripravljenosti.**

Na neki večerji v New Yorku leta 1968, katero so priredili v čast Djilasu, sta bila med gosti tudi G. Kennan (bivši ameriški veleposlanik v Beogradu) ter H. Kissinger. Razgovor se je vrtel okoli sovjetske invazije Čekoslovaške in vsi navzoči so več ali manj soglašali, da marksistično-leninistična ideja umira. Od takrat namreč ni pokazala najmanjšega znaka oživitve in življenjske sile.

Vendar sedaj mislim, pravi Djilas v članku, natančnejša analiza bi takrat pokazala, da se ideologija, pa naj bo še tako nemoralna in pokvarjena kot je sovjetska, ne izčrpa kar sama od sebe, niti ne podvrže sama sebe tako zlahka v neizogiben razpad.

Osnova sovjetske (zakaj ne kar komunistične — opomba MEL) ideologije je utopija. A našli se bodo pripadniki vsake utopije — tudi če je tako "znanstvena" kot je sovjetska — dokler se ji ljudje pridružujejo z vero in žrtvijo. Tako si lahko mislimo, da bo marksistično-leninistična ideologija obstala, dokler ima svoje sovjetske "vernike", zlasti one, ki jih navdihuje želja po popolni oblasti in obvladanju političnega sistema. To dejstvo je veliko bolj živo in izvedljivo kot pa rigor mortis razumskega sistema, ki je bil ohromel in okostel že ob svojem spočetju.

Vsi poskusi, da bi "razvili", obogatili in "odprli" marksizem, so doslej propadli. Končen izid je brez dvoma propast in opustitev te ideologije. Vendar so ostali

temelji marksistične ideologije nespremenljivi: njen obstoj razglašajo komunisti kot neke vrste "znanstveno" vero, psevdovero, ki jo uporabljajo in zlorabljajo kot jim pač prija. Po njihovem je marksizem nesmrten — in komunistična birokracija potrebuje to politično nesmrtnost. Teoretično vzeto bi ti isti komunistični birokrati prevzeli kakršnokoli drugo nemarksistično ideologijo, če bi jim istotako jamčila obstoj.

Zapeljivost, ali morda celo genialnost marksizma je v tem, da se tako lahko prilagodi vsakemu položaju, vendarle ostane nespremenljiva resnica.

Sovjetski sistem, skupno z drugimi oblikami komunizma, pokaže svojo bistveno dvoličnost, ko si pridobiva moč in oblast. Ko to doseže, ideologije ne potrebuje več kot organizacijsko silo, potrebno v začetku. Kar potrebuje zdaj, so preteve — zato da obdrži notranjo oblast ter goljufa "tuja" javna mnenja.

Čeprav smo doživeli razpad komunizma kot svetovnega gibanja in zaton njegove organizacijske enote, ni nikjer nobenega znaka o kaki zmanjšani lojalnosti do komunistične ideje kot take. Teoretični nesporednosti, dostikrat celo izmišljeni, se še vedno ponavljajo, služijo pa le temu, da prikrivajo načrte in težnje ene ali druge partije za nadmoč in oblast. Vse pa ostanejo zveste komunizmu, vendar vsaka stranka posebej smatra samo sebe za pravoverno ter na ta način izvoljeno za voditelji-co.

Najbolj znan primer takega paradoksa je bil na eni strani prelom Jugoslavije — mala država, ki je hotela obdržati neodvisnost — s Sovjetsko zvezo, na drugi strani pa prelom med Kitajsko — svetovna velesila, ki skuša igrati vodilno vlogo v mednarodni politiki — in Sovjetsko zvezo.

So seveda tudi drugi primeri, kot na primer spopad med Vietnamom in Kampučijo, ali pa med Abesinijo in Somalijo. Djilas je mnenja, da bo število takšnih spopadov v bodočnosti samo še naraslo.

Gotova dejstva so neizpodbitna in so zaradi tega zelo važna, ko ocenjujemo današnji in bodoči svetovni položaj. Djilas našteva tri take točke:

1. Niti ena komunistična država ali njena Komunistična partija — celo tiste države ali partije, ki so v sporu s Sovjetsko zvezo — ni kdajkoli opustila marksistično-leninistične ideologije, oz. njenega nauka o monopolistični oblasti. Zgolj odcepitev od Sovjetske zveze kot "trdnjave svetovnega komunizma" še ne pomeni zanižanje komunizma.

Ta ugotovitev je posebno važna v današnjem svetovnem položaju. Ni namreč mogoče izključiti teoretične možnosti, da bi v bodoče kakšna oddvojena Komunistična partija priznala v borbi za svoj obstoj tudi ideološki pluralizem — večstrankarski sistem vlade.

Zanimivo je, da Djilas tukaj ne pove, da se to danes že praktično dogaja v Franciji, Španiji in posebno v Italiji. Takoimenovani evro-komunisti so v svojih političnih programih pripravljali dovoliti vse politične stranke, tudi one, ki nasprotujejo komunizmu. Vprašanje je seveda, koliko ljudi v njih iskreno verjame.

2. Razdvoji in omahovanja v komunizmu vsaj doslej še niso oslabila neodvisnih komunističnih gibanj. Ravno nasprotno: lahko pričakujemo še globlje osnovne spremembe v nacionalnih komunističnih vrstah.

3. Zunanja politika Sovjetske zveze se vedno manj obrača na podporo tujih Komunističnih partij, ki jim je bila pred leti veliko potrebnejša. Današnje notranje stanje v Sovjetski zvezi je pod Brežnevom — kljub nesoglasnosti svetovnega komunizma — pod trdo birokratsko kontrolo, dočim so razmere, kar tiče zunanje sovjetske politike, zrele za osvajalno politiko. In kar je še važnejše: tako politiko zahteva partija sama.

Paradokso je dejstvo, da je Sovjetska zveza kot taka pridobila nov življenjski pogon prav v svoji neizogibni želji po svetovni osvajalnosti, ne glede na upadanje komunizma kot svetovne ideologije, ampak tudi kot političnega gibanja.

Sovjetska zveza je bistveno imperialistični vojaški sistem, ki združuje svojo notranjo nezmožnost z gonom po osvajalni politiki. Prav zaradi tega je, kot mnoga carstva v preteklosti, obsojena po svoji tajnosti in stagnaciji na razpad.

Marx sam je napovedal, da bodo nastala v Sovjetski zvezi in v Vzhodni Evropi nasprotna mišljenja — oporečniki — in tako se je tudi zgodilo.

V zasedenih deželah pod sovjetsko oblastjo so vsa nasprotna gibanja, katera imenuje Djilas opozicijo, naperjena proti sovjetski nadvladi, medtem ko so v Sovjetski zvezi sami namenjena proti sistemu kot takemu.

Velika važnost oporečnikov v Sovjetski zvezi je v tem, da predstavljajo danes tok stalne opozicije, katere ne bo mogoče uničiti. Ker so disidenti zrasli iz zaostalosti in pa zatirnaža, predstavljajo že zaradi tega zanikanje sistema kot takega. Živ dokaz so, da so vsi podobni monolični sistemi le začasni in — to je še važnejše — da so vse takoimenovane "znanstvene" ideje o možnosti graditve neke "popolne" družbe čisto neuspešne.

Četudi prisotnost oporečnikov ne more spremeniti Vzhoda, je njih obstoj dejstvo, ki doprinaša k duhovni mobilizaciji Zapada. Že zaradi tega jih moramo smatrati kot glasnike bodočnosti.

Zadnji del članka posveča Djilas izključno Jugoslaviji. Bila bi pristranska in nesmiselna domišljavost, pravi pisec, če bi imeli Jugoslavijo kot prvo socialistično državo, ki se je iztrgala izpod sovjetske nadvlade ter postala neodvisna. Moremo jo smatrati kvečjemu kot primer, kako je komunistična država oz. komunistična partija, ki pretrga vezi s Sovjetsko zvezo, s tem primorana pridobiti edinstvenost in si ustvariti pot v uresničenje možnostne lastne narodne usode. Djilas pravi dalje: **Novo stvarnost je razumljivo spremljala iluzija, da se bodo nekatere komunistične države in partije bistveno spremenile. Toda to se ni zgodilo niti v Jugoslaviji, kjer so se verjetno dogajale največje spremembe.**

Jugoslovanski politični sistem in še posebno njena "ideološka zvestoba" sta preprečila, da bi Jugoslavija iskala kako večjo oporo na Zapadu, zlasti še v Evropi.

Zaradi tega pa je našla "naravno" zavetje v sorodnosti s takoimenovanimi "neopredeljenimi gibanji". Podpirala je in često začejala razne "proti-imperialistične" izjave, ki ji niso mogle škoditi, pač pa so poudarjale njeno neodvisno neopredeljenost nasproti Sovjetski zvezi.

Danes se Jugoslavija nahaja v **politični praznini**. Na noben način ni ogrožena s strani sovjetske ideologije, saj je z njo v osnovnem sorodstvu. Vendar pa bi, pravi Djilas, le ne želel pustiti vtisa, da je "ideološka nevarnost" Sovjetske zveze zanjo neznačilna. Obe namreč pripadata monopolistični ideologiji, ki v času krize, kot je danes, zelo lahko oslabi ali zbega male države.

Jugoslavija se ne more izogniti svoji usodi, ki je središče sovjetskega zanimanja in za Sovjetsko zvezo življenjsko važnega pomena. Lahko si predstavljamo, pravi Djilas, kaj bi pomenila prisotnost sovjetske armade na Jadranskem morju, z nestabilno Italijo na eni in Grčijo v stalnih prepirih s Turčijo na drugi strani. Če gledamo s tega zornega kota, nam postane položaj Jugoslavije ktitične važnosti z ozirom na kakršnokoli sovjetsko oblast v Sredozemskem morju in končno v celi Evropi.

Medtem pa se nadaljujejo sovjetski poskusi, da bi podtalno oslabili jugoslovansko neodvisnost, četudi izgledajo ti na zunaj malenkostni v primeri s kroniko svetovnih neredov. Iz vrst mednarodnih komunističnih partij se ponavljajo napadi na — kakor pravijo — jugoslovanski antisovjetizem in pa revizionizem. In čeprav so ti sovjetski manevri v glavnem tajni, je pritisk na Jugoslavijo s strani nekaterih njenih sosedov zelo hru-

pen, nasilen in vse drugo kot oprezen.

Poleg teh zunanjih kriz pa ne smemo spregledati naraščajočega kopičenja notranjih problemov Jugoslavije, ki samo še dodajajo k vedno večji nestabilnosti njenega sedanjega družbenega in političnega sistema. Poljedelstvo še vedno trpi zaradi zanemarjanja — posledica komunistične ideologije, ki se boji, da bi se neodvisnost kmeta preveč utrdila. Ta strah je dolgo oviral vsako gonilno silo celotnega gospodarstva. V industriji pa je nezmožno in okorno vodstvo preprečilo, da bi proizvodnja dosegla višek. Nezaposlenost presega — pri prebivalstvu, ki šteje okoli 22 milijonov — število 700.000; in to poleg dejstva, da je več kot en milijon Jugoslovanov na delu v Zapadni Evropi.

Djilas končuje svoj članek z razmišljanjem o novem kolektivnem vodstvu v Jugoslaviji. Pravi, da so poskusi kolikor toliko uspešni — če ni vse skupaj le iluzija: poročila že vedo povedati o nesporazumih na vrhu in namigavajo na obstoj gotovih prepirov. Zvezni sistem, pa naj bo tudi osnovan na skrajni enakopravnosti, je zelo redko učinkovit na osnovi političnega centralizma.

Nisem poskušal, pravi za konec Djilas, oceniti važnost Jugoslavije na svetovnem prizorišču ali pa dati kakršno koli mnenje, kaj Jugoslavija lahko doprinese k evropski stabilnosti. Opisal sem samo svoje osebno mnenje in pokazal lastne poglede na nekatere mogoče — a ne neizogibne — možnosti, ki se lahko zgodijo v mračni senci osvajalne politike Sovjetske zveze.

MIŠA LAJOVIĆ

Tudi Slovenci smo bili častno zastopani med številnimi narodnostmi, ki so se zbrale v melbournski stolnici k skupni molitvi za usužnjene narode (nedelja 24. julija)

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M., Baraga House 19 A'Beckett St., Kew Vic., 3101 Tel.: 861-8118 in 861-7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne, Slomšek House 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101 Tel.: 861-9874

• Nedelja prošenja, dan naših cerkvenih zavetnikov sv. Cirila in Metoda, ki smo ga praznovali 6. julija, je bil za vse udeležence lepo doživetje. Kar veliko vernikov je prišlo kljub kislemu vremenu. Cerkev je bila natlačeno polna med bogoslužjem, enako po cerkveni slovesnosti dvorana. Gospodinje so obložile mize, da je bilo dobrot za vse dovolj. Naj bo tu izrečena zahvala članicam Društva sv. Eme in vsem ostalim gospodinjam, v prvi vrsti naši sestri Emi v Baragovem domu, ki vsako leto doprinese največji delež. Zahvala tudi orkestru "Bled", za katerega je že tradicionalno, da nas ta dan za boglonaj zabava s svojo prijetno glasbo.

Seveda smo ohranili tudi tradicijo dražbe, ki jo je tokrat vodil zopet g. Ivan Mejač. Dražili smo lepo punčko, ki jo je naredila in poklonila za Sklad bodočega doma ostarelih gospa Marcela Bole. Dražba je prinesla 85 dolarjev in dvajset minut zabave vsem, ki so ji sledili in se potegovali za dobitke.

• Prirčna zahvala vsem, ki ste se poslužili kuvertice prošenja in jo vrnili z darom za vzdrževanje našega verskega središča. Do danes se jih je vrnilo 243, s skupno lepo vsoto 3,019.- dolarjev. Vem, da bo nekaj zakasnelih darilnih kuvertic še prišlo, kot se dogaja vsako leto, a ta nabirka nikdar ne doseže velikonočne ali božične. A vse tri so lep dokaz, da ima naše versko središče gotovo število družin, ki jim je pri srcu in čutijo dolžnost, da ga podpirajo po svojih močeh. Žal pa drugi stojijo ob strani ter jim obstoj in razvoj verskega središča očitno ni preveč mar. Zanimivo, da tudi ti najdejo slovenskega duhovnika, kadar ga potrebujejo; in tudi ti se radi pobaha; jo z verskim središčem in cerkvico, kadar prilika tako nanese; in najbrž bi prav ti znali največ povedati o krivicah Cerkve, če bi — vzemimo za primer — nadškofija nezanimanje slovenskih vernikov vzela za dokaz, da svojega središča in slovenske maše ne potrebujejo več in naj zato preneha . . . Ali ni tako?

• MLADINSKI PLES na soboto 19. julija zvečer je kar lepo uspel, četudi ni bil ono "Srečanje bivših mladincev", ki smo ga oznanjevali in domala do zadnjega pričakovali. Očitno danes čudno hitro mladinci pozabijo na poznanstva in prijateljstva. Dve, tri leta minejo, pa je vse nekje zadaj. Nova poznanstva in nove življenjske okoliščine, (pa morda še srečanje bodočega zakonskega druga) zabrišejo mladinske spomine. Škoda! A smo pač v stoletju naglice in hitrih sprememb . . .

In vendar je mladinski ples bil. Zbralo se je okrog trideset mladincev, ki so se očitno prijetno zabavali. Za

glasbo in barvne luči je poskrbel Škrabov Vinko in zasluži našo zahvalo. Če bo zanimanje, bi take večere od časa do časa šer priredili. Tudi starši se niso dolgočasili ob domačem pogovoru v obednici Baragovega doma.

• Skupina mladincev in tudi nekaj starejših je bila v nedeljo 24. julija na izletu. Mašo zanje smo imeli že ob pol šestih zjutraj, nato je avtobus odpeljal proti snegu. A Mt. Buller jih je sprejel v dežju in pokvaril vse pričakovanje dneva na smučkah. Dan prej pa tako krasno vreme za smučarje! A takšno je življenje — nič ne pomaga, sprejeti moramo tudi slabo, ne le dobro!

• Isti dan popoldne se nas je lepa skupina pridružila ostalim narodnostim, ki so se zbrale v melbournski stolnici sv. Patrika k ekumenskemu bogoslužju in molitvam za usuznjene narode. S seboj smo imeli bandera in zastave, predstavljalo pa je naš narod zlasti lepo število narodnih noš. Naj se tu zahvalim gospe Lenkovi, ki jih je imela na skrbi in jih je toliko zbrala. Slovensko prošnjo pa je zopet prebrala (menda že tretje leto) Lahova Marija, seveda prav tako v narodni noši.

• Za isti weekend (od petka zvečer preko sobote do nedelje zvečer) se je nekaj mladih iz naše skupnosti udeležilo posebne duhovne obnove v Ocean Grove. Ta verski program za neporočeno mladino se imenuje CHOICE in je po mnenju p. Stanka, ki se je z mladino obnove udeležil, čudovit način zblíževanja mladih ljudi. Kadar bo spet prilika — morda bi se še kdo mladih iz naše skupnosti rad udeležil tega verskega doživetja. Naj se nam prijavi!

• Slovenska krsta v naši cerkvi naj tokrat omenim dva: 13. julija je krstna voda občila **Eriko Louiso**, ki je razveselila družinico Miroslava **Bergoč** in Cvetke r. Paravan, Vermont South. Dne 2. avgusta pa smo krstili **Katjo Nino**, ki so jo prinesli iz East Keilorja. Je prvorojenka mlade družine Damjana **Počkaj** in Branke Ane r. Jelenič.

Obema družinama čestitke, novima kristjankama pa najboljše želje na življenjsko pot!

• Poleg poveljavljenja enega civilnega zakona smo imeli v zadnjem mesecu dve poroki: na soboto 19. julija sta se pred našim oltarjem srečala **Janez Sok** in **Majda Robar**, ki je nedavno prišla na obisk k svojemu bratu, pa našla med nami življenjskega druga. Ženin je iz Male vasi in

krščen pri Sv. Marjeti niže Ptuja, nevesta je rojena v Vrholah in krščena v Laporju. — Dne 26. julija pa sta si v naši cerkvi podala roke **Slavko Kocjančič** in **Maria Peh.** Oba sta iz Istre (ženin rojen v Trški in krščen v Truškah, nevesta rojena v Kopru in krščen v Umagu.

Naj oba para spremlja božji blagoslov!

Omenil sem zgoraj tudi poveljavljeno civilno poroko, seveda brez imen. Mnogo takih porok smo v teku let že uredili pred Bogom, lepo na tiho, da nihče ni vedel. Saj za večino še prijateljem ni znano, da je bila samo civilna in ne v cerkvi. To pa omenjam zato, da spodbudim še druge, ki jim je morda nerodno, četudi bi radi uredili zadevo in jim kot kamen leži na duši. Navadno se veselo oddahnejo, ko je vse končano.

Zato pa: civilni zakonci — če ni seveda vmes kak zadržek, ki ga ni moč premostiti — pogovorite se s pastrom! Vse se bo lepo uredilo in ostalo v tajnosti.

• V sredo 2. julija je v Alfred Hospitalu v Melbournu izdihnil **FRANC PREGELJ**. Na domu se je v ponedeljek nenadoma onesvestil, zadet od možganske kapi, kakor so ugotovili zdravniki. Tako smo imeli v petek po smrti že tretji pogreb tega tedna (ostala dva sem omenil v prejšnji številki) iz naše cerkve v Kew. Pokojnik je našel svoj zadnji zemski domek na pokopališču v Springvale.

Franc Pregelj je bil rojen dne 5. aprila 1919 v Renčah. Poročil se je z Vero Besednjak iz Polinišča. Z dvema otrokoma (Zvonko, danes kemični inženir, je imel takrat osem let, Jordan, danes gradbeni inženir, pa tri leta) sta se izselila v Avstralijo, kamor je Pregljeva družina dospela na ladji "Castel Felice" v novembru 1958. Ustavili so se v Melbournu, kjer so si uredili svoj dom v St. Kildi. Prav letos sta nameravala oditi prvič domov na počitnice in obisk domačih, pa je nenadna smrt preprečila načrte.

Pregljevim izrekamo iskreno sožalje, pokojnika pa priporočamo v molitev.

• Ali še kaj poslušate slovenski radijski spored na 3EA? Nas posebej zanima, če poslušate versko petminutno oddajo, s katero se konča četrtkova redna slovenska ura. Vsakih teh pet minut pove nekaj novega — v razmišljanje preko tedna. Napravi naj nas boljše, kar gotovo tudi sami želimo.

Slovenska oddaja je na valovni dolžini **1224 KHz** in sicer: vsak ponedeljek zjutraj od sedme do osme ure in pa vsak četrtek od 6.45 do 7.30 zvečer. Posebna slovenska mladinska oddaja je vsako četrto nedeljo od 6.45 do 7.30 zvečer.

Svoja mnenja o oddajah pošljite na naslov: **3EA, 35 Bank Street, South Melbourne, 3205, Victoria.**

Žal smo za pisanje mnenja Slovenci menda domala nepismeni in nas vsi drugi narodi prekašajo. Za vodstvo Etničnega radia so pa ravno pisma dokaz, da narodna skupnost svoj spored zares posluša. In končno: tudi kritika je potrebna, če hočemo izboljšati spored.

• Večerno mašo bomo imeli v naši cerkvi na prvi petek v

septembru (5. septembra), dalje na ponedeljek 8. septembra (Mali šmaren) in pa na ponedeljek 15. septembra, ko obhajamo praznik Žalostne Matere božje. Vabljeni!

• Na **MLADINSKI KONCERT** v nedeljo 24. avgusta Vas bo posebej spomnil oglas. Napolnimo dvorano in dajmo priznanje naši mladini, ki za nas nastopa. Da je čisti dobiček zopet nemenjen Skladu bodočega doma ostarelih, menda ni treba posebej poudariti.

• Mesec **SEPTEMBER** nam bo prinesel na svojo prvo nedeljo podeseti maši **Očetovsko proslavo** z odrskim nastopom naše Slomškove šole in še kaj bo pridano. Navadno smo ta dan tudi ob mizah in se za postrežbo Društvu sv. Eme ter pridnim gospodinjam že zdaj zahvaljujemo zlasti očetje.

Zabeležite si tudi datum **tretje nedelje (21. septembra)**, ko je **dan naših dragih ostarelih**. Čim več jih bo prišlo (v veliki večini zavise od domačih ali od znancev — bi morda tudi vi kateremu izmed njih v vaši bližini napravili uslugo in ga pripeljali v versko središče?), tem lepše bo uspel dan. Po maši bo zanje v dvorani kosilo in malo nastopa ter prijetno popoldne ob domači zabavi in razgovoru. Mladina pa ta dan hodi za Sklad doma počitka. **WALKATHON** bo šel po isti poti kot že par let (malo manj kot 12 kilometrov!) in se bo končal pred cerkvijo. Čim več bo udeležbe, tem lepši bo tudi finančni uspeh te naše akcije.

Sobotni večer **27. septembra** pa bo v naši dvorani **SREČANJE** bivših fantov Baragovega doma, letos že dvajseta obletnica naše hiše in obenem pričetka središča. Vsi so dobrodošli s svojimi družinami. Na ta večer so vabljeni tudi mladinci našega središča in pa cerkveni pevci. Igral bo — kot že vsa leta obletnic — orkester **BLED**, ki je doživel svoje rojstvo prav v Baragovem domu kmalu po ustanovitvi in je še danes eden najbolj priljubljenih slovenskih orkestrrov Melbournu.

• Še nekaj bi rad omenil ob omembi dvajsetletnice Baragovega doma. Prostori že kar kričijo po obnovi. Toliko bivših fantov našega hostela je pleskarjev. Ali bi bilo mogoče računati na njih pridne roke, da dobi notranjost Baragovega doma za dvajsetletnico malo osvežitve? Ko bi se vsi odzvali in bi se delo porazdelilo, bi bilo kaj hitro gotovo in brez posebnega bremena posamezniku. In če bi morda priskočilo na pomoč še kaj ostalih naših pleskarjev, bi šlo še hitreje.

Če bo kaj odziva — že zdaj iskren Bog plačaj!

**MLADINSKI
KONCERT !**

IZPOD TRIGLAVA

OB PRILIKI lepo uspelega Baragovega dne, 13. julija v Metliki, kjer je Baraga kaplanoval, so na pročelju proštije odkrili ploščo, ki spominja na 150-letnico Baragovega odhoda v misijone. Slovesnost in bogoslužje pod častljivo staro lipo ob metliški cerkvi je vodil ljubljanski nadškof dr. Šuštar. Zbralo se je veliko ljudstva, zlasti iz belokranjskih fara. Med slovesnostjo so prepevali združeni pevski zbori okoliških župnij.

ŽE VEČKRAT smo pisali o neutrudnem Francetu Gorsetu, osemdesetletniku-umetniku, ki je svojo begunsko pot preko Trsta, Združenih držav ameriških in Kanade končno zaključil na avstrijski strani Koroške, kjer še vedno ustvarja. Kmečko domačijo v Svečah z gospodarskim poslopjem vred je spremenil v svoj kiparski atelje. Tam zdaj kipari in razstavlja ter sprejema številne obiskovalce, ljubitelje umetnosti. Nedavno je dal zamisel za "Vrt slovenskih koroških kulturnikov", ki je bila uresničena prav pred njegovim domom v Svečah. Vrt so odprli z vso slovesnostjo in prisotnostjo številnih rojakov na nedeljo 29. junija. Med imeni gostov sem zasledil tudi našo "ptico selivko" — dr. Ivana Mikula, ki je tam seveda "zastopal Avstralijo".

Vrt ima deset spomenikov koroških slovenskih kulturnih ustvarjalcev: gosposvetskega škofa sv. Modesta in škofa Antona Martina Slomška, duhovnika Matija Marjara-Ziljskega, Antona Janežiča, Prežihovega Voranca, Ziljanov Frana Ellerja, Vinka Zwitterja in akademika Ivana Grafenauerja, pevca Pavla Kernjaka ter pesnice Milke Hartmanove. Ta zadnja je edina še živa med kulturniki, ki jih spomeniki predstavljajo.

"Čim kulturno zavednejši je narod, tem uspešnejša je

gradnja njegove bodočnosti," je ob otvoritvi med drugimi povedal predsednik SPD dr. Valentin Inzko.

PLAČEVANJE DAVKOV kot so dohodnina in dediščina je sedaj glavno orodje za uničevanje kmeta in obrtnika, pa v glavnem vseh ljudi, ki se preživljajo z delom, a jih partija ne mara. Za leto 1979 pravijo, da občani dolgujejo še okoli 900 milijonov dinarjev. Tako se neupravičeno "bogati". V resnici pa izginjajo, saj so samo posestniški stalež znižali iz dveh tretjin na dve desetini, kar je ogromen in tudi usoden padec.

Zaman pa čakamo na podatke o premoženju umrlih komunističnih veljakov — multimilijonarjev. In to v dolarjih, ne dinarjih (saj je z inflacijskim dinarjem domala vsak državljan "milijonar"). Visoka partijska klasa ima namreč zase posebne zakone. O premoženju in zapuščinah teh resničnih "proletarcev-milijonarjev" — kot so Tito, Kardelj in njuna žlahta — ni nobenih objav.

V DOMOVINI tripijo zlasti občutno pomanjkanje kave, sladkorja, mila in pralnih praškov. Tovarna Zlatorog v Mariboru je v juniju ustavila proizvodnjo pralnih praškov, ker ji je zmanjkalo potrebnih surovin. Njene delavce so morali zaposliti po drugih obratih, da niso obtičali brez dela.

Tudi po ostalih republikah preskrba s temi živili in potrebščinami ni nič boljša, če ne še slabša. Glavni vzrok je vsekakor v pomanjkanju deviz, četudi bi radi slabovoljne državljane potolažili s številnimi namišljenimi izgovori.

ZAPRAVLJIVOST voditeljev, direktorjev in vodilnih nameščencev političnega, gospodarskega ter kulturnega področja republike Slovenije je vsekakor brez primerjave v zapadnem svetu. Njih stroški za predstavništvo, propagando in razna potovanja so znašali v letu 1979 preko sedem milijard dinarjev, kar je nič manj kot 400 milijonov ameriških dolarjev.

V RADEČAH bodo še letos začeli graditi novo tovarno za tiskanje vrednostnih papirjev. Radi bi namreč izboljšali kakovost tiska za jugoslovansko Narodno banko. Stroje bodo uvozili iz Francije, za gradnjo pa porabili okoli dvajset milijonov dolarjev.

V MARIBORU nimajo dovolj mest za gimnazijske študente. Na I. gimnazijo se je prijavilo 195 dijakov, prostora pa imajo samo za 136. Zato jih hočejo preumeriti na druge vrste šol. Oblasti skušajo prepričati starše in učence, da za šolanje ni primerna samo gimnazija. Čas je, da se sprijaznijo z družbeno usmerjenim izobraževanjem, ki ga postopoma uvajajo.

OMEJITVE VPISA za nekatere študijske smeri so uvedli na ljubljanski univerzi. Kandidatov je namreč več kot pa je bilo predvideno od Odbora izobraževalne skupnosti Slovenije. Omejitve veljajo za redne študente kakor tudi za študij po delu.

DEVETDESETLETNICO je praznoval znani ljubljanski profesor Pavel Kunaver, ki je s svojimi številnimi deli (napisal je nad štirideset knjig) odkrival zlasti slo-

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom, klimatsko kontrolo. Centralna lega. Prostor za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

venski mladini skrivnosti veselja. Vse življenje je opazoval sonce, luno in zvezde ter svoje znanje poklanjal na zelo prikupljiv način drugim v tiskani besedi. Kot smo brali, pripravlja profesor kljub svojemu visokemu življenjskemu jubileju novo knjigo o svojih zanimivih opazovanjih.

V JUNIJU je obiskal Slovenijo novi washingtonski nadškof James Hickey, bivši škof "ameriške Ljubljane", mesta Clevelanda v zvezni državi Ohio. Prišel je s clevelandskim škofovskim kanclerjem Frankom Kosmom, ki je po rodu Slovenec. V Ljubljani sta bila gosta nadškofa Suštarja, nato pa sta obiskala Baragove kraje: Dobrnič, Malo vas, Trebnje, Stražišče pri Kranju in Metliko. Izrazil je svoje veselje, da bo mogel na letošnjem vseameriškem Baragovem dnevu v Jolietu, Illinois, kjer bo glavni govornik, povedati udeležencem, da je prosil za Baragovo beatifikacijo na vseh slovenskih Baragovih krajih.

NOVO razvrednotenje že tako malo vrednega dinarja je odredilo v juniju jugoslovansko vodstvo. Po novem deviznem tečaju se dobi za en avstralski dolar 33 novih dinarjev. Prej so jih zamenjavali po 22 dinarjev. Vzrok spremembe je očiten: oblasti pričakujejo, da bo sprememba tečaja z ostalimi ukrepi lahko vplivala na bolj smotrno gospodarjenje, usmeritev na večji izvoz in s tem na zmanjšanje zadolženosti v tujini. Koliko se jim bo to posrečilo in za kako dolgo, bo pokazala bližnja bodočnost.

KLJUB velikanskim kreditom, ki jih dobi Jugoslavija, se njeni gospodarski odnosi s tujino slabšajo. Uvažajo še enkrat več kot pa izvažajo. Tako so leta 1965 še pokrivali 74% uvoza z izvozom, lansko leto pa je bil ta odstotek še komaj 49.

SLABO VREME po Sloveniji (v ostalih republikah Jugoslavije pa je po poročilih še slabše) ogroža letošnji pridelek pšenice, ječmena, koruze. Če pravočasno nastopi sončno vreme in brez večjih padavin, bo pridelek izpod povprečja, a še vedno boljši kot v ostalih republikah, ki so imele tudi mnogo toče in poplav.

O LETOŠNJIH novomašnikih smo že pisali, da jih je v Sloveniji 39. Danes lahko dodamo še nekaj zanimivosti: Od števila 39 jih je 28 iz kmečkih oz. kmečko-delavskih, ostali so iz delavskih in obrtniških družin. Razmeroma precej jih je rastle v družinah s številnimi otroki; dva v družini z enajstimi, dva pa z desetimi otroki; deset novomašnikov je iz družin s pet ali več otroki, drugi pod pet. Zanimivo je tudi dejstvo, da je devetnajst novomašnikov prvorojencev.

DOMA se trudijo, da bi ustavili uničenje gotovih redkih rastlin. Bila bi res neizmerna škoda, če bi izumrle. Odlok o zaščiti redkih rastlin ima na uradnem spisku 26 raznih rastlin, pa pravijo, da bi jih morali zaščititi še mnogo več. Po odloku je pod kaznijo prepovedano zaščitene rastline trgati, ruvati, izkopavati, obsekavati, sekati in prenašati iz naravnih rastišč.

Zaradi avtomobilske nesreče žene Veronike, sodelavke in solastnice najinega podjetja,

prodajava ali pa dava v najem

po zelo ugodni ceni
lepo vpeljano trgovino s hrano
sredi Melbournu:

"THE SAUSAGE MACHINE" TAKE-AWAY-SHOP

(Preberite oglas na strani 253 te številke!)

Lepo delo za dve osebi,
tretja oseba za pomoč od 11 do 3 ure
dnevno.

Kličite ob večerni uri **telefonsko številko**
435 1183.

V. & M. ROPRET

Slovenske zaščitene rastline so tele: Bela žardana, lepi čevljec, Blagajev volčin, dišeči volčin, Sternbergov klinček, alpska možina, močvirska logarica, (imenovana tudi močvirski tulipan), gorska logarica, Clusijev svišč, rumeni svišč (ali košutnik), Froelichov svišč, Kochov svišč, bodika, planika, brstična lilija, žafranska lilija, ozkolistna narcisa, rdeča murka, črna murka, avrikelj (ali lepi jeglič), kranjski jeglič, velikonočnica, rjasti sleč, rumeni sleč, širokolistna lobodika in tisa.

ZANIMIVO razstavo so imeli v gradu v Murski Soboti: o delih jezikoslovca Jerneja Kopitarja ob priliki 200-letnice njegovega rojstva. Pripravila jo je pokrajinska in študijska knjižnica.

NA REVIJI slovenskih mladinskih zborov v Zagorju dne 1. junija je nastopilo kar 55 pevskih zborov z več kot 4.000 pevčki. Kakor pišejo kritiki, je kakih trideset zborov pokazalo nadpovprečno kakovost.

KOLIKO bi svet lahko pridobil iz odpadkov, ki danes niso samo izguba kot odpadki, ampak tudi doprinašajo svoje k onesnaženju okolja. Zato je pozdraviti vsak poskus, ki naj na tem področju prinese uspehe. Za zgled množim podjetjem je lahko pivovarna v Laškem: doslej je odpadno kvasovno raztopino spuščala v Savinjo in jo onesnaževala. Z novim načinom in novimi stroji pa bo odpadno kvasovno raztopino predelavala. S tem bo pridobila letno okrog 180 ton suhega kvasa, ki ga bodo prodali v glavnem za živinsko krmo. Računajo pa tudi, da bodo iz odpadne raztopine pridobili še kakih 10.000 hektolitrov piva.

LJUBLJANSKI kinematografi so pri štetju lanskim obiskovalcev ugotovili, da so imeli domači filmi manj obiskovalcev kot pa dve leti nazaj. Slovenski filmi so pristali lani na četrtem mestu. Tudi klasični filmi gledalcev niso ogreli. Prvo mesto po številu obiskovalcev je odnesel film "Brijlantina" s Travolto.

VERA NE GRADI NA ČUDEŽIH

V STARI ZAVEZI beremo o mnogih čudežih, ki jih je Bog storil izraelskemu ljudstvu. V največ primerih je napravil čudež na prošnjo voditelja ljudstva ali preroka. S tem je božji izbravec ob posebnih prilikah dokazal, da Bog na izreden način skrbi za svoje izvoljeno ljudstvo. Izraelski narod je odpadal, pa se spet vračal k svojemu Bogu. Grešil je, pa prosil odpuščanja in delal za svoje grehe pokoro. Bil je nekaj časa zvest, pa je temu kmalu sledil padec in spet ponovna obljuba zvestobe . . . Z izrednimi božjimi posegi naj bi bilo vsem jasno, da je "Izraelov Bog mogočen in dela velike čudeže", kot beremo spet in spet v stari zavezi.

On je "edini" med vsemi številnimi bogovi, ki ni izmišljen, ampak resničen in živ, ki je zares zmožen skrbeti za svoje izvoljence in zanje tudi resnično skrbi. Kar spomnimo se samo izraelskega pohoda iz Egipta preko puščave v obljubljeni

deželu: Bog je moral na Mojzesovo prošnjo delati čudež za čudežem, da je trdovratno in godrnjajoče ljudstvo vztrajalo na poti.

Tudi v novi zavezi se je zgodilo mnogo čudežev, o katerih beremo v evangelijih. Pa niti niso vsi zbrani na straneh evangeljskih poročil, kar izrecno poudari evangelist Janez na koncu svojega pisanja. Kaj je tudi Jezus s temi čudeži hotel razkazovati zgolj svojo božjo moč? Nič takega ne izgleda njegova dejavnost na tem polju. Saj je pri nekaterih čudežih celo izrecno zahteval od ozdravljenega, naj ne razglša svojega čudežnega ozdravljenja in naj ne omenja, kdo ga je ozdravil. Tako očitno pride na površje bolj Gospodova ljubezen do nesrečnih, njegova dobrot. Zasmilili so se mu in izrabil je svojo božjo moč potrebnim v prid. S svojimi čudeži pa je hotel tudi ljudem utrditi vero. Samo utrditi, sem zapisal,

Evangelij:

Jezus ni prerok samo za Jude

Tisti čas je Jezus začel govoriti v shodnici: „Danes se je to pismo spolnilo, kakor ste slišali.“ Vsi so mu pritrjevali in so se čudili besedi njegove milosti, ki so prihajale iz njegovih ust — pa so govorili: „Ali ni to Jožefov sin?“ Rekel jim je: „Kajpada mi boste povedali ta pregovor: ‚Zdravnik, ozdravi sam sebe! Kar smo slišali, da si storil v Kafarnaumu, stori tudi tukaj v svojem kraju?‘“ Rekel je pa: „Resnično, povem vam: Nobenega preroka sprejmejo v njegovem kraju. V resnici pa vam povem: Njegov vdov je bilo v Izraelu v Elijevih dnevih, ko se je zaprlo vsej deželi: pa k nobeni izmed njih ni bil Elija poslan k vdovi v Sarepto na Sidonskem. In mnogo gobavih je bilo v Izraelu ob času preroka Elizeja, pa nobeden izmed njih ni bil očiščen razen Naamana, ki je bil Sirec.“ Vsi v shodnici se razsrdili, ko so to slišali. Vstali so, ga vrgli iz mesta in ga odvedli na rob hriba, na katerem je bilo njih mesto skrito — da bi ga pahnili v prepad. Toda on je šel po sredi njimi — In je odhajal. Lk 4, 21—30.

Božja beseda

mu in njegove besede sprva očitno v veri sprejemali. Toda obenem so bili polni pričakovanja, ki pa se ni izpolnilo. Tako so bili gotovi, da bodo videli čudež ali celo več čudežev, da se jim ni zdelo vredno tega niti izreči. Zdelo se jim je samo po sebi umevno, da jim bo v domačem kraju Jezus vendar ustregel in se izkazal. Kristus jim je to pričakovanje bral iz oči, naravnost iz ust jim je vzel besedo, naj vendar ponovi, kar je storil v Kafarnaumu.

In ker ni bilo zaželjenega čudeža, se je dogodek spremenil. Vse dogajanje je šlo v drugo smer: začeli so glasno dvomiti vanj. „Ali ni to Jožefov sin? . . .“ Nič več Mesija, nič več prerok — ampak domačin, sin navadnega tesarja, ki so ga vsi poznali. Ta zdaj tako grdo preizkuša njihovo potrpežljivost. Čisto navaden človek je — s čudežem naj se izkaže, če je res kaj božjega v njem . . .

Kristus pa ni hotel storiti čudeža "po naročilu". Kot Mesija je prišel za vse, ne le za Nazarečane, ne le za Jude. Vsi, ki ga iskreno iščejo, ga bodo našli tudi brez čudežev. Povedal jim je bridko resnico, da nobenega preroka ne sprejmejo v domačem kraju. Saj je videl njih neiskreni namen, ki čudeža ni bil vreden. Kakor so oni njega zavrgli, je tudi on njih zavrgel. Iz evangeljskih poročil sklepamo, da se Jezus nikoli več ni vrnil v domači kraj.

kajti z nobenim čudežem, ki ga je storil, ni hotel Jezus vere med prisotnimi izsiliti. Čudež vero že predpostavlja. Vera je božji dar, ki ga človek prostovoljno sprejme ali pa ga s svojo svobodno voljo odkloni. Na nekem mestu pojasni evangelist Marko: "In ni mogel tam storiti nobenega čudeža, ker niso verovali." Kjer za vero ni pripravljenosti, Bog ne sili in so celo čudeži odveč. Vera mora biti pristna, iskrena in kot taka je pogoj za čudež. Če mora imeti sama za podlago čudež, izgubi na pristnosti. Kajti tisti trenutek, ko te predpostavljajoče podlage zmanjka, se podere v "verniku" te vrste tudi vera . . .

Očitni primer take "vere" se je zgodil v nazareški shodnici. Sveto pismo pri tem dogodku omenja najprej, da so se Nazarečani "čudili besedam milosti", ki jih je govoril Jezus. Pritrjevali so

Prav ta svetopisemski dogodek v nazareški shodnici nam vsem stavlja vprašanje, kakšna je naša vera. Saj je vprašanje važno in iskren odgovor potreben. Kaj tudi mi tolikokrat ne pričakujemo za našo vero posebnih božjih dokazov? In če teh dokazov ni, se porode v srcu dvomi, ki tako razjedajo naše odnose do Boga ter groze uničiti iskreno zvezo. Tudi mi bi radi božji čudež na ukaz, po naročilu. Bog pa se enostavno ne ozira na naše kaprice, ampak zahteva brezpogojno zvestobo. Iskrena vera ne sme biti zgrajena na čudežih, smo rekli že preje. "Blagor tistim, ki niso videli, pa so verovali," je zagotovil vstali Zveličar ob Tomaževem ravnanju. V tem se nam vsem za večne čase zrcali zaslужnost vere. Zanj smo torej upravičeno pričakovati božjo nagrado v večnosti, ne pa čudeža na tem svetu. Samo taka vera je vredna kristjana.

SLUŽBE BOŽJE so pri Sv. Rafaelu vsako soboto zvečer ob sedmih (velja za nedeljsko), ob nedeljah pa ob osmih zjutraj (tiha maša) in ob 9:30 dopoldne (naša skupna služba božja, pri kateri poje mešani zbor, enkrat na mesec pa mladinski). Sveto mašo imamo tudi na prvi petek (5. septembra) ob sedmih zvečer, kateri sledi pobožnost v čast Srcu Jezusovemu. To je naš deveti prvi petek letos.

WOLLONGONG ima slovensko službo božjo v nedeljo 14. septembra ob petih popoldne. Kot običajno je ob treh slovenski pouk v stolnični dvorani.

CANBERRA: slovenska maša bo v nedeljo 21. septembra ob šestih zvečer. Cerkev sv. Bede, vogal Hicks & Nuyts Sts., Red Hill, A.C.T. Vhod na parkališče je iz Hicks ceste. Pred mašo je prilika za sveto spoved.

NEWCASTLE ima slovensko mašo v nedeljo 31. avgusta ob šestih zvečer v cerkvi Srca Jezusovega, Hamilton. Pred mašo spovedovanje, po maši naše običajno srečanje ob čaju v cerkveni dvorani.

BRISBANE bo slovenski duhovnik zopet obiskal v nedeljo 7. septembra. Mašo bomo imeli ob šestih zvečer v cerkvi Matere božje, vogal Peel & Merivale Sts., South Brisbane. Pred mašo prilika za zakramente sprave.

PRVO OBHAJILO in **SVETA BIRMA** prideta v naši cerkvi na vrsto v prihodnjem mesecu. Prvo bo 14., drugo pa 28. septembra. Obakrat bo slovesnost združena z glavno mašo ob 9:30 dopoldne. Naj spet omenim: če se kateri letošnjih prvoobhajancev, ki jih nismo mi pripravljali, želi pridružiti naši skupini za ponovitve slovesnosti, naj nam starši javijo vsaj do 7. septembra.

WALKATHON za naš gradbeni fond bomo imeli v nedeljo 24. avgusta po glavni službi božji. (Ta dan poje v cerkvi mladinski zbor.) Na cerkvenem dvorišču imamo tokrat tudi piknik. Sedeli bomo lahko že pri mizah na cementnem podu bodoče dvorane, ki je bil vlit v tednu po nedelji 27. julija. Upajmo, da bosta tako Walkathon kakor tudi piknik dala močno injekcijo gradbenemu fondu.

Naj ob tej priliki zopet omenim prošnjo za podporo vseh rojakov, ki jim versko središče kaj pomeni. Potrebni smo novih darov in tudi pridnih prostovoljnih delavcev. Od nas vseh zavisi, kako se bo gradba dvorane razvijala. Če ne bo dovolj odziva, bomo prisiljeni delo za

Fr. Valerian Jenko O.F.M.,
St. Raphael's Slovene Mission
 313 Merrylands Rd., Merrylands,
 N.S.W. 2160 (Vhod v duhovniško
 pisarno in stan za cerkvijo!)
 Tel.: 637-7147

Slovenske sestre — frančiškanke
Brezmadežne, St. Raphael's Convent
 311 Merrylands Rd., Merrylands,
 N.S.W. 2160, Telefon kot zgoraj.

nekaj časa ustaviti, dokler se nam ne nabere zopet dovolj darov za kritje stroškov. Pa bi bilo škoda in ob številu naše etnične skupine res ne bi smelo biti zastoja. Zmogli smo pri cerkvi — tudi zdaj bi se nam ne smelo ustaviti.

PROŠČENJE, god cerkvenega zavetnika sv. nadangela Rafaela, bomo praznovali na prvo oktobrsko nedeljo (5. okt.). Slovesnemu bogoslužju v cerkvi bomo dodali tudi izvencerkveno slavje na našem dvorišču. Matere in žene lepo naprošamo za razna ročna dela za nagrade in prodajo. Vsi ste že zdaj vabljeni k udeležbi!

NOVE ORGLE imamo pri Sv. Rafaelu. Zanje smo se morali odločiti predčasno, četudi manjka še okoli dva tisočaka darov, da bodo plačane. A stare so odslužile in z zgodnjim nakupom smo se tudi izognili višji ceni, ki stalno narašča. Stale so nekaj nad osem tisoč dolarjev, dobili pa smo znaten popust. Polovico cene smo že plačali, druga polovica nas čaka za mesec oktober.

Orgle so znamke CON-Artist 717 in so izdelane v Ameriki. Imajo dva manuala, 32 pedalov za bas, zmorejo pa nad 50 različnih tonovskih odtentkov.

LETNA PRIREDITEV Društva sv. Ane je bila letos na prvo julijsko soboto v Merrylands Masonic Hall. Na sporedu je bil tudi nastop našega mladinskega pevskega zbora, ki nam je zapel nekaj domačih pesmi. Zbor vodi g. Ivan Koželj, Miriam Bavčar pa ga spremlja na orglah oz. klavirju. Pri prireditvi je igral nasambel "Kristol". Članice in pomočnice so pripravile dosti hrane in peciva. Doprinos večera za kuhinjsko opremo bodoče dvorane je bil \$594.93.

"**DOBRODELNA VEČERJA**" je tudi za nami. Reči moram, da je bila zelo uspešna. Prav je omeniti, da gre glavna zasluga gospe Tončki Stariha, ki je dala za večerjo idejo in povečini vse delo sama organizirala ter ga s pomočjo sodelavcev in sodelavk tudi izvedla. Tako je dobil naš gradbeni fond kar lepo vsoto \$2,140.15. Pri prodaji vstopnic pa se je najbolj izkazala Anica Gomboc, ki jih je prodala nad petdeset. Hvaležni smo vsem materam in gospodinjam, ki so spekle pecivo, pa tudi mladim strežnicam in strežajem; enako fantom, ki so

imeli na skrbi pijačo; muzikantom ansambla "Kristal", ki so izvrstno igrali, plačilo pa poklonili gradbenemu fondu. Naj omenim tudi tiste, ki se večerje niso mogli udeležiti, pa so zato vseeno darovali v gradbeni sklad.

ROŽNOVENSKO ROMANJE bomo imeli v nedeljo 26. oktobra. Ob treh popoldne se bomo zopet srečali pri Lurški Mariji v Earlwoodu. Kraj nam je že znan, saj smo tja poromali letos v maju, na binkoštno nedeljo. Ta lurška votlina je res primerna za Marijanske pobožnosti, obenem je tudi središčna točka za vse sydneyse okraje. Zato smo že takrat ob majskem romanju sklenili, da bomo šli še tja: rezervirali smo si votlino na zadnjo oktobrsko nedeljo za naše slovensko bogoslužje. Lepo prosim, že zdaj si datum odberite za romanje, da bo naše srečanje pri Mariji čim številnejše in čim lepše. Seveda bomo z mašo združili tudi molitev rožnega venca.

40-HOUR FAMINE ob koncu junija nam je dal priliko, da se skažemo v ljubezni do bližnjega. Tudi naša skupnost, zlasti mladina, se je zavzela za to potrebno akcijo, ki jo vsako leto organizira "Worl Vision of Australia". Mladi in odrasli so se postili in seveda pridno nabirali sponzorje. Zbrali so lepo vsoto \$567.90 Temu smo dodali še \$77.96 — nabirko v cerkvi za isti namen. Tako smo na pristojno mesto odposlali ček za \$645.89. Bog povrni vsem, ki so k tej vsoti pripomogli!

VABLJENI NA ČAJ! — Po nedeljski službi božji pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu "naše Anice" (to ime se je kar prijel za članice Društva sv. Ane) z veseljem postrežejo s toplim čajem in pecivom. Idejo je sprožila Anica Konda, ki tudi največkrat skrbi za postrežbo. Seveda pa so se za opravilo ponudile tudi druge, da ne bo vse breme le na enih ramah. Izkupiček je dal doslej gradbenemu fondu že nad 300 dolarjev.

ČASOPISNI PAPIR ima svojo vrednost, na katero običajno kar nič ne mislimo. Prinesite nam ga v Merrylands. Zbiramo tudi stare revije in telefonske imenike. Tudi s tem lahko pomagamo gradbenemu skladu: za eno tono papirja dobimo 25 dolarjev.

SESTRA KSAVERIJA JEREBIC, sydneyjskim rojakom poznana gospodinja misijona Sv. Rafaela, obhaja letos v septembru 50-letnico redovnih zaobljub, torej **zlati redovni jubilej**. Le kdo bi ji to prisodil! Doma je iz Odrancev v Prekmurju, na kar je zelo ponosna. Prav njena rojstna župnija je dala Cerkvi že lepo število duhovniških in redovniških poklicev. Sestra Ksaverija je leta 1929 vstopila v noviciat šolskih sester svetega Frančiška v Slovenski Bistrici in naslednje leto napravila prve redovne obljube. Nato je opravljala razne službe po sestriških postojankah, najdelj časa — sedemnajst let — pa stregla tuberkuloznim bolnikom na Golniku. Takoj po vojni se je odločila za misijonsko delo na Kitajskem, kjer je bila štiri leta, dokler jo ni sedanji komunistični režim s ostalimi evropskimi misijonarji izgnal. Kot pregnanka je prišla v Francijo, kjer imajo naše bistriške sestre svojo provinco. Tam se je leta 1967 odločila za Avstralijo, bila sprva v Melbournu, zdaj pa že osem let

med nami v Sydneyu, kjer z veseljem in vestnostjo vrši službo gospodinjne na našem misijonu.

Za enkrat še nimamo datuma praznovanja njenega lepega in visokega jubileja v službi Bogu in bližnjemu, pa ga bomo sydneyjskim rojakom v kratkem objavili. Vemo, da bi jo za tretjo septembrsko nedeljo radi imeli v Melbournu, kjer je tudi še niso pozabili. Vsekakor se s. Ksaverije do njenega jubileja radi spominjamo v molitvah, da bi ji Bog podelil še mnogo let zdravja. Bogu zahvala za vsa leta njenega delovanja, ki je bilo res združeno z njeno osebnostno žrtvijo, a vedno tudi sprejeto z njenim veseljem srcem.

P. JANEZ TRETJAK, ki nam je šest mesecev pomagal pri Sv. Rafaelu, je odšel ob koncu julija v Adelaido in prevzel delo tamkajšnjega slovenskega duhovnika. (P. Filip se je namreč vrnil v ZDA.) Za novo službeno mesto se je sam odločil in predstojniki so dali svoje dovoljenje, da Južna Avstralija ne ostane brez dušnega pastirja. Želimo mu obilo uspehov in se ga radi spominjamo v molitvi.

Tako smo v Sydneyu zopet osiroteli. Če bo prošnja za drugega patra žela uspeh, ne vemo. Učimo se potrpljenja! Ta nenadna izguba pa nas zopet opominja, da moramo veliko moliti za duhovniške in redovniške poklice. Domovina sama zelo potrebuje duhovnikov: prav nič jih nima odveč, da bi jih pošiljala po svetu. Pa tudi ni vsakdo pripravljen in zmožen sprejeti te vrste dela, ki zahteva marsikdaj več kot redno dušno pastirstvo.

POROKA. — **John Daniel Guy Durlak**, rojen in krščen v Saint Sulpice, Francija, a poljskega rodu, in **Neva Hreščak**, rojena in krščena v Trstu. Priči sta bila James Malcolm Hallam in Anton Gržina. Merrylands, 29. julija 1980.

SYDNEYSKI ROJAKI!

Iščete primerne prostore z domačo postrežbo za **POROČNO GOSTIJO** ali slično priliko?

V R.S.L. KLUBU,
Liverpool Road,
(blizu Milton St.N.)
ASHFIELD

LUDVIK IN FRANKA ŠEKLI

rada postrežeta skupini do 200 gostov.

Pokličite Ludvika na domu

od 7 do 8:30 zjutraj ali od 2:30 do 5 pop.!

Telefon: 799 3535

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK

Vam z veseljem nudi

"FRANK'S AVTO ŠOLA"

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST. 2165

N.S.W.

TELEFON: 72-1583

KRSTI. — **Mitchell Joshua Walker**, Cabramatta. Oče Brad, mati Mary r. Berke. Botrovala sta Darel & Joan Walker, — Merrylands, 25. maja 1980.

Rihard Emanuel Bogatec, Gladesville. Oče Rihard, mati Rozina r. Balažic. Botra sta Jože Balažic in Adele Senica, pri krstu pa sta ju zastopala Luigi in Bruna Favari. — Merrylands, 31. maja 1980.

Margaret Širec, St. Johns Park. Oče Jože, mati Irena r. Šerbak. Botrovala sta Janez in Liljana Božičko. — Merrylands, 7. junija 1980.

Marija Emberšič, Randwick. Oče Bela, mati Sumol, r. Thamsri. Botrovala sta Viktor in Terezija Istenič. — Merrylands, 6. julija 1980.

Robert George Petrevski, Bass Hill. Oče Lambro, mati Marija r. Glamočak. Botrovala sta Branko in Albina Kalc. — Merrylands, 13. julija 1980.

NAŠI POKOJNI. — Dne 28. junija letos je v Brisbanu, QLD., umrl rojak **RUDOLF KOS**. Živel je v brisbanskem okraju Paddington. Rojen je bil v Ročinju 6. februarja 1924 kot sin Ivana in Ane r. Jug. V Avstralijo je prišel v oktobru leta 1957. Poročen je bil z Reziko r. Mugerli. Poleg nje zapuščča sina Zdravka (27 let) in Milka (23 let). Zapuščča pa še tri sestre, od katerih je ena Vera Kenda, ki živi v sydneyskem okraju Auburn.

Dne 5. julija je v Prince Alfred Hospitalu v Sydneyu umrl v starosti 56 let **DRAGO ŠTIH**. Rojen je bil v okolici Rogaške Slatine. Poročen je bil z Ano r. Kastelec, ki je umrla 29. oktobra 1970. Zapuščča tri sinove in eno hčerko.

Pokojnikovo truplo je bilo v sredo 9. julija upepeljeno v Rookwoodu, nato je bila za pokoj njegove duše opravljena maša zadušnica v tamkajšnji pokopališki kapeli. Pepel so položili v grob žene Ane, ki je na Castlebrook pokopališču v Rouse Hill.

Dne 10. julija je v Westmead bolnišnici zaključil svojo zemsko pot **JOSEPH BARANOVSKI**, rojen 19. marca 1906 na Poljskem. Poročen je bil z Ano r. Černe, ki je po rodu iz Semiča in živi v St. Mary's, N.S.W. Pokojnik je bival v Avstraliji okrog trideset let. Do upokojitve je bil zaposlen v lesni trgovini Murray Bros.

Iskreno sožalje vsem sorodnikom zgoraj imenovanih pokojnih. Spomnimo se jih v naših molitvah, zlasti pri sveti maši.

Naj počivajo v miru božjem!

P. VALERIJAN

ZMOTA

W. Willms

Nikoli nismo bili tako bogati kot danes,
a tudi nikoli tako lakomni.

Nikoli nismo imeli toliko oblek kot danes,
a tudi nikoli nismo bili tako goli.

Nikoli nismo bili tako siti kot danes,
a tudi nikoli tako nenasitljivi.

Nikoli nismo imeli tako lepih hiš kot danes,
a tudi nikoli tako brez doma.

Nikoli nismo bili tako zavarovani kot danes,
a tudi nikoli tako negotovi.

Nikoli nismo imeli toliko časa kot danes,
a tudi dolgočasili se nismo tako še nikoli.

Nikoli še nismo toliko vedeli kot danes,
a tudi nikoli še nismo imeli tako malo pregleda.

Tako tesno drug ob drugem ljudje niso živeli nikoli,
a tudi nikoli si niso bili tako daleč.

Tako visoko razviti še nismo bili nikoli kot danes,
a tudi nikoli nismo bili tako na koncu kot danes.

F. GRIVŠKI:

V O Z N I K I

POVEST

(13)

Janez je zrl srepro predse. V njem je vrelo maščevanje, ki so ga netile misli, težke in temne. Enkrat se mu je ponesrečilo, nocoj bo udaril drugače. Zakaj bi pustil gada, da se plazi po vasi in stresa svoj strup med hiše, ki so bile povezane doslej v ljubezni? Tudi nad njo se bo maščeval. Težko je sicer to maščevanje, toda nujno: dve muhi bo udaril na en mah. V temi so vstajale pred njegovimi očmi strašne slike: uničene kmetije, gospodarji brez zaslužka, delavski otroci brez jela, napol slepi Fortunat, njegova zapeljana hči Erna, toliko krvavih hrbtov in kar ga je najbolj podžigalo: Tilka, to njegovo dekle, ki jo v krempljih tišči hudič, da jo izsesa kakor osa sladko jagodo. Te grozotne slike so ga vrgle pokonc. Zavihal je rokave, zagrabil hloed in ga zavalil na cesto. Za njim drugega, tretjega, da je zaprl pot.

Z debelim kolom v roki se je zleknil na mah pod skalo in prežal. Obšla ga je stara lovska strast kot takrat, kadar je na gmajni čakal srnjaka. Žal mu je bilo, da ni imel puške pri sebi. Zasnoval je načrt: Pripeljati se morata po cesti, ker druge poti ni. Medtem se bo zvečerilo. Motor bo obstal pred ovirami. Tedaj... Bo, kar bo! Maščevalnost mu je prevzela razsojo, da na posledice niti mislil ni.

V ridah se je začulo brnenje motorja. Stisnil je kol in napeto prisluhnil. Tema se je zarisala v debla. Po grmovju so plašno begali ptiči in si iskali mirnega prenočišča. Izza ovinka se je posvetila luč. Dolgi svetli prameni so se lovili v globelih in se skrivali za skale. Še par ovinkov in motor je brzel v strmino. Janez je počenil, vrgel klobuk na tla in krčevito zagrabil kol.

Resk! Kolo je obstalo pred debli. Svetla luč je poje-mala. Zdaj! Že je hotel vstati, toda noge so mu postale težke.

«Prokleta lumparija!»

«Kaj je?» je zaklicalo dekle.

«Cesto so nama zažgradili. Ravno prav, da na klancu, sicer bi se oba ubila!»

sonce in senca

Za moj rojstni dan sem bila nekoč resnično vesela darila. Dobila sem tri vejice lepih mačic. Otroci so mi kot učiteljici čestitali in skromno pripomnili:

„Šli smo uro daleč iz mesta, da smo našli te mačice za vas. Nekoč ste rekli, da ne marate dragih nagel-nov in da vas bolj razveseli cvetje, ki ga sami utrgamo na travniku.“

Lepo mi je bilo, da so me razumeli, in čutila sem, da se imamo radi.

Marija, učenka osmega razreda osnovne šole, je čakala učiteljico na hodniku pred razredom.

„Ne zamerite, da se ne bom opravičila pred razredom, ker nisem pripravljena za pouk. Sram me je!“

„Kaj se je pa zgodilo?“ jo je vprašala učiteljica.

„Nisem se učila, ker nisem spala doma. Očka je zopet pijan prišel domov... Mama in otroci smo trepetali pred njim, ko nam je v pijanosti grozil z nožem. Kdor je le mogel, je pobegnil iz stanovanja. Mama je za mano vrgla skozi okno knjigo, iz katere sem se učila. Vseh pa ni mogla. Skrivala sem se na hodniku, toda ko sem slišala, kako oče razbija šipe na oknih, sem stekla k znanecem in prenočila pri njih. Sram me je, da bi sošolci izvedeli, kakšen je moj oče... Ne vem, kako bom razred končala, ker se podobno ponavlja pri nas vse pogosteje. Prosim, ne izprašujte me danes!“

Miša Pertlova

NAŠE

NABIRKE

BERNARDOVEMU
TISKOVNEMU SKLADU:

\$18.- F & S. Lovkovič; \$17.- Anton Žužek (Tas.); \$11.- Stanko Schafer; \$10.- Andrej Udovič, Helena Dolinar, Alojz Mavrič, Leopold Vuga; \$5.- Štefanija Smole, Jože Dekleva, Gabrijela Borstelj, Janez Kucler, Marija Telich, Jože Marinč, Kocjan Kobal; \$4.- Anica Smrdel; \$3.50 Marjan Jonke; \$3.- Julij Bajt; \$2.- Miro Prajdič, Venceslav Ogrizek, Marija Kovačič, Alojz Seljak, Ana Erdmanis, Alojzija Podbešek; \$1.- Viljem Janič, Anton Mršnik, Marija Golcman, Ema Kowalski, Milka Lovrec.

NAŠIM POSINOVLJENIM
MISIJSKIM, TOGO, AFRIKA:

\$50.- J. Š. (za lačne); \$20.- Marta Falež; \$10.- Anton Bavdek (za lačne); \$5.- Antonija Rolih; \$3.- Ivana Berginc.

SKLAD ZA VIETNAMSKE
BEGUNCE:

\$10.- M. J.; \$5.- Anton Iskra (za lačne), Marija Telich (za lačne otroke).

Dobrotnikom Bog povrni!

IT'S
IN
EVERY
SLOVENIAN

MISLIM boste ohranjevali življenje na tri načine:

... z rednim plačevanjem naročnine, ki je kljub dvigu na pet dolarjev še vedno zelo zmerna;

... z darovi v Bernardov tiskovni sklad, brez katerega bi sploh ne mogli več visokih cen v tiskarni in pa znova povišane poštnine;

... s pridobivanjem novih naročnikov, da listu naklada raste. V prvih sedmih mesecih smo vpisali 37 novih plačilnih naročnikov, kar je razveseljivo in posnemanja vredno tudi v drugi polovici leta. Bodimo apostoli svobodnega tiska!

«Če naju ne čakajo v zasedi?»

«Samo eden naj se mi prikaže! Zdrobim mu betico, da mu za vedno splahne!»

«Pa bi malo pogledal okrog? Posveti s svetilko!»

«Nič ne bom svetil. Kar dobro se prilega tema. Sem pojdi in sedi! Ravno prav je prišel ta odmor, ker sem že utrujen!»

Prestavil je motor na drugo stran debel in robato preklinjal.

«Kar naprej se peljiva!» je prosila Tilka.

«Nalašč ne!»

Objel jo je čez pas in posadil v travo. Stisnil se je k njej in ognjevitost prigoval: «Že več let se pozna, Tilka! Pozna? In nič več! Jaz pa hočem več: moja moraš postati, popolnoma moja in to še nočaj! Iztrgal te bom iz ciganske druhali, rešil te bom teh prokletih ubijalcev, zavistnih psov in v mesto pojdeš z menoj! Zate ni kmetija, naj se drgne ob njej tvoja mati, naj gara po njivah tvoj oče. Cesta bo kmalu končana. Konec ceste naj bo zate začetek nove poti.» Prišel jo je k sebi in jo poljubljal. Hipoma je prestal; prijel jo je za obe roki in odločno zahteval: «Moja si! Odgovori: da ali ne! Ne morem več čakati, hočem, da takoj tukaj postaneš vsa moja!»

Ob skali se je zganilo. Tilka je prestrašena umaknila roke in plašno zrla okrog.

«Strah me je! Prosim te, odpeljiva se odtod!»

«Nikamor!» Iz žepa je potegnil samokres in ga položil na tla. Dekle je obšla groza. Črna tema je padala z borovcev, da se je komaj videla cesta. Divjo tišino je mitilo le šumenje potoka in plahetanje ptic. Tilka je vstala in zaprosila:

«Pojdiva! Pomenila se bova doma.» Stopil je k njej in jo zgrabil za ramo. «Odgovori: Da ali ne!»

Naslonila mu je glavo na prsi in zajokala:

«Ne morem!»

«Zakaj ne moreš?»

Med jokom je trgala besede:

«Zato, ker si... že poročen!»

«Ločen sem! Midva lahko živiva kot mož in žena tudi brez stole!»

«Ne! Tega nočem in ne morem!»

«Moraš!»

Spodnesel jo je na tla. Dekle se je branilo in klicalo: «Pusti me! Nikar! Mama!»

Divje je hropel in jo stiskal k tlom. Tilka ga je odrivala, da so ji moči pošle. Iztrgal se ji je obupni klic: «Pomagajte!»

Kakor iz tal je zrastle ob skali visoka senca.

«Lump!»

Polir je skočil pokoncu, zagrabil samokres in sprožil. Votli strelji so odjeknili od skal.

«Jezus!» je zavpila Tilka in zbežala na cesto. Polir je streljal kakor blazen. Ptici so preplašeni letali med drevesi. Zadnji strel je zasikal v skladovnico hlodov. Čez

debla se je vzpela temna postava s kolom v roki. Hlodi so se zganili in se prevalili z divjim ropotom.

Med njimi se je valjal človek s kolom v roki. Polir je skočil na motor in pogнал. Luč je zasvetila v temo in obsijala Janeza, ki je skušal vstati.

«Škoda, da te nisem ubil! In ti, vlačuga kmečka, se obriši pod nosom, tvoj stari pa pod brki!» Motor je zaropotal in zdirjal po klancu.

Ob skali je glasno plakalo dekle.

«Tilka!»

Boječe se je približala skladovnici.

«Kdo je?»

«Sem pojdi in mi pomagaj!»

Na deblu je sedel Janez in si stiskal nogo.

«Janez!» je vzkliknila Tilka.

«Nogo mi nategni, nakrenila se je!» Sklonila se je in ga prijela za nogo. Fant je parkrat zastokal.

«Te boli, Janez! Si ranjen!»

«Ne bo hudo! Hlod me je podvalil.»

Sedla je k njemu na deblo in krčevito zajokala.

«Kaj bi se cmerila! Vesela bodi, da si se otresla tega hudiča!»

«Si slišal?»

«Vse!»

Pomagala mu je vstati in nato ga je podpirala z ramo. Sprva je hodil težko. Molčala sta oba in počasi lezla po klancu. Ko sta dospela na vrh, se je Janez naslonil na skalo. Spodaj v dolini so ugašale luči, le na hribu, kjer sta bila doma, je žarela skozi okna svetloba in se zgubljala v temi.

Odpočil se je in previdno stopal nizdol. «Zakaj je prišlo do tega, Tilka?» je očitajoče povprašal. Nič ni odgovorila, samo zajokala je in se tresla.

«Je sedaj končano?»

«Je!»

(Dalje prih.)

Robanov kot — v ozadju Ojstrica

KNJIGE!

KNJIGE!

KNJIGE!

“HVALIMO GOSPODA”

je v obliki ličnega molitvenika v domovini izdana zbirka vseh naših ljudskih cerkvenih pesmi. Dodane so tudi razne molitve, v delu o sveti maši pa tudi vse štiri evharsistične molitve. Knjiga je zares dobrodošla zlasti vsakemu, ki ljubi cerkveno petje, saj je v njej kar 527 pesmi z notami. Cena je pet dolarjev (poština posebej).

Kot omenja v tej številki p. Valerijan, smo v Avstraliji to pesmarico ponatisnili v občutno skrajšani obliki. Dobite jo lahko za ceno dveh dolarjev.

“POLITIKA IN DUHOVNIK”

je naslov novi knjigi, ki je izšla v samozaložbi, tiskala pa jo je v Celovcu Mohorjeva tiskarna. Njen pisec je Msgr. Ignacij Kunstelj, bivši dolgoletni duhovnik Slovencev v Angliji ter vrhovni dušni pastir Slovencev po svetu, ki zdaj v Nemčiji uživa svoj zaslužen pokoj.

Knjiga je domače pisana avtobiografija, zato se prav prijetno bere. Dodan ji je Kunstljev članek “Naponi in premiki”, ki govori v glavnem o marksizmu in je bil objavljen že pred leti. Vsekakor zanimivo branje za vsakega ter marsikom nov korak za razumevanje naših medvojnih razmer.

Knjiga je na razpolago pri MISLIH za ceno dveh dolarjev. Poština v tej vsoti seveda ni vključena.

— Upravnik

OTROK POSNEMA STARŠE

**Anton
Trstenjak:**

Družinsko okolje neverjetno močno vpliva na značaj in razvoj otroka. Večine lastnosti, dobrih in slabih, ki oblikujejo značaj, se otrok „naleze“ že zgodaj v domači hiši, v družini od staršev, pa tudi od drugih članov družine.

Vzgojeslovci vse premalo upoštevajo to osnovno pravilo v psihologiji medčloveških odnosov. Pri razmerju staršev do otrok vse preveč pazijo na zavestne in načrtne vzgojne vplive, premalo pa upoštevajo lastnosti, ki se jih otrok kar mimogrede „naleze“. Preveč mislimo na to, kaj smo otroku povedali, kaj bi bili morali in kaj mu hočemo povedati, da bi nanj „dobro“ vplivali; premalo pa mislimo na to, kaj otrok vse vidi, kaj vse sliši, ne da bi mi na to posebej pazili.

pa je, če kdo misli, da so „zgle-
di“ najvažnejši. Če rečemo: do-
ber ali slab „zglede“, mislimo
nehote na zavestni, namerni
vpliv starejših na mlajše. „Lep
zglede dati“ se pravi nekaj na-
rediti ali povedati, kar bo do-
bro, lepo, spodbudno vplivalo
na druge. Toda s tem niti od
daleč nismo izčrpali vsega, s
čimer vplivamo na otroka. Še
več: s tem se glavnega vpliva
še dotaknili nismo. Glavni vpliv,

s katerim starši oblikujejo svo-
je otroke, ni namerni zglede,
temveč je njihovo vsakdanje
ravnaje in govorjenje, pri ka-
terem niti ne mislijo, da vplivajo
z njim na otroka. Mirno lahko
rečemo: glavni zglede, s
katerim starši otroka vzgajajo
ni v tem, kaj delajo, kaj govo-
rijo, marveč v tem, kaj in
kakšni so. Čudno je, da je
to psihološko načelo medčlove-
ških odnosov tako malo upo-
števano, čeprav nič drugega ne
pove kakor to, kar preprosti
slovenski ljudski pregovor že
davno pozna: „Kakršen les,
takšen klin, kakršen oče, tak-
šen sin, kakršna mati, taka hči.“

*

K temu, kaj vse otrok vidi, bi
morali dodati, kaj vse bere.
Otrok prav tako rajši bere tisto,
kar odrasli, mogoče celo rajši
kakor šolska berila in vadnice.
Zlasti pa je željan knjig, ki mu
jih odrasli branijo, ki jih pred
njim skrivajo, npr. knjige o
spolni vzgoji, pripravi na zakon
in podobno. Branje takih stvari
ne škoduje otroku in zrelemu
človeku, na mladostnika v zgod-
njih razvojnih letih pa slej ko
prej slabo vpliva.

Otrok ima posebno močan
gon posnemanja. Vse, kar vidi
pri odraslih, bi tudi sam rad
ime, delal, jedel, pil in — bil.
Zato kmalu loči, kaj je za od-
rasle in kaj samo zanj. Če od-
rasli pijejo vino, ga hoče tudi
on. Kdor misli, da ga bo pre-
varil in mu na tihem natočil
malinovca namesto vina, se
moti; ako ni iz iste steklenice,
iz katere pije vse omizje, otrok
že noče piti. Morda niti ne to-
liko iz razumnosti, češ nekaj
drugega mi hočejo dati, preva-
rati me hočejo, marveč iz trdo-
vratnega, doslednega nagona
po posnemanju. Po vsej sili ho-
če popo'noma isto kakor od-
rasli. Če bi odrasli pili vodo,
njemu pa natočili najboljšega
vina, bi se seveda tudi užalje-
no uprl.

Gon po posnemanju je ozad-
je otrokove izredne, rekli bi,
kar „čudovite“ podvrženosti vpli-
vom odraslih. Otroci kar vsrka-
va zglede, ki jih more videti pri
svoji odrasli okolici.

Usodna zamenjava in kar
osnovno pomanjkanje pozna-
vanja medčloveške psihologije

Kar otroci slišijo in vidijo, to radi posnemajo

Mislimo, da je najvažnejše to, kar otroku „povemo“, besede, ki mu jih damo v opomin, svarilo, grajo in pohvalo, pouk in vzgojo, ne pomislimo pa, da je za otroka še važnejše in da nanj neprimerno bolj vpliva vse, kar sam neopazno „prestreže“.

Starši bi si lahko veliko oštevanja prihranili, če bi znali otroka nekako po ovinku, tako rekoč mati in oče „med seboj“, opomniti, se pravi, govoriti otroku tako, da bi ta njun pogovor „na ušesa vlekel“ in zvedel, da govorita o njem in njegovi napaki. Koliko vzgojnega truda bi si prihranili in imeli bi neprimerno več uspeha, ako bi se vedno zavedali, da jih otrok sliši, čeprav ne govorijo z njim, da vleče na ušesa to, kar mu ni namenjeno naravnost, temveč samo po ovinku! Najučinkovitejše besede namreč niso tiste, ki jih starši otroku naravnost povedo, marveč tiste, ki jih izmenjajo sami med seboj in za katere ne opazijo, kako jih otrok na ušesa vleče.

Otrok žal mnogokrat prestreže slabe stvari. Tako se že zgodaj navadi na laž ali pa, kar je

še hujše: na dvoiličnost življenja, ko ljudje ne samo mislijo, temveč tudi delajo drugače, kot govorijo. Otroku nekaj povedo, kar so si zaradi njega izmislili, „zaradi lepšega“, „da bi ga krotili“; zase pa ohranijo resnico, ki je povsem drugačna. Najbolj vsakdanji primer take zlaganosti in dvoiličnosti je bajka o štorikliji, ki jo starši otroku pripovedujejo v odgovor na njegovo upravičeno radovednost, od kod je dobil bratca ali sestrico, med seboj pa si dodajajo polglasne opazke, češ za otroka je že dobro, ko bo večji, bo pa že zvedel „resnico“.

Prav tako ga vzgajamo k dvoiličnost, ne da bi se zavedali, kaj šele hoteli, če ga navajamo: „Lepo pozdravi teto, daj ji roko!“ in mu dajemo polno drugih lepih in srčno olikanih besed in navodil; otrok pa ob vsem tem vidi, kako se oče in mati z nejevoljnim obrazom zgražata nad teto, da je „stara, neumna, skopa, nadležna, tečna“. Tako otroka že zgodaj kar silimo, da zna pred ljudmi delati lep obraz, v srcu pa jih zaničuje; da zna igrati olikanega „hinavčka“, ki

mu nikoli ne vidiš v dušo.

Isto velja za druge lepe lastnosti, h katerim navajamo otroka: naj bo radodaren, sočuten itd. Toda kako, ko pa nešteto krat z ušesi prestreže, ko oče in mati med seboj govorita, kaj vse v dobro blago namešata, da je množina večja; kako sta reveža odklonila; ali ko se prepirata zaradi skoposti, nevoščljivosti, škodoželjnosti itd., seveda v mišljenju, da ju otrok ne sliši. A otrok ima zelo dobra ušesa; vse sliši in še kako pomembno je vse to zanj.

Marsikdaj pade opazka: „Saj mali še ne razume.“ A ta razume in že opazka sama naredi nanj neizbrisen vtis, da v življenju ni vse tako, kakor je mislil; da je veliko hinavščine, da tudi mati in oče drugače govorita, kot mislita. Na koga naj se torej še zanese? Ali ne bi kazalo, da tudi sam začne z dvojno igro, z dvojnimi obrazom itd.? Večkrat je že vsebina teh pogovorov slaba in otrok jo hlastno vsrkava ne samo z ušesi, temveč požira tudi z usti in očmi.

Iz knjige: Med ljudmi,
Celovška Mohorjeva 1971

VABLJENI STE

na

MLADINSKI KONCERT

NEDELJA, 24. AVGUSTA, ob štirih popoldne
v BARAGOVI DVORANI našega središča v Kew.

Pestri nastopi slovenske mladine v glasbi, petju in narodnih plesih.

VSTOPNINA: Odrasli \$4.—, upokojeanci in mladinci \$3.—, otroci prosto.

Dobiček predstave je namenjen SKLADU ZA DOM POČITKA.

SLOVENSKA cerkev Marije Pomagaj v Torontu, Kanada, je letos 15. junija imela srebrno mašo. Pred 25-imi leti je stopil kot novomašnik k njenemu oltarju, zdaj je prihajal v srebru in — v škofovskem ornatu. Kanadski srebrnomašnik je škof za priseljence torontske nadškofije, dr. Alojzij Ambrožič, nečak našega pokojnega o. Bernarda.

Tudi avstralski Slovenci želimo kanadskemu škofu srebrnomašniku k jubileju obilo božjega blagoslova. Upajmo, da ga bomo mogli za kakšno posebno priliko povabiti med nas. Saj nam je že ob škofovskem posvečenju obljubil, da bo Avstralijo spet obiskal. Med nami je bil za kratek čas še kot bogoslovni profesor, ko je obiskal že hudo bolnega strica Bernarda.

Škof Ambrožič rad prihaja v torontsko slovensko cerkev Marije Pomagaj. Letos je tam v aprilu birmoval slovenske otroke. V cerkvi Brezmadežne, drugi slovenski župniji v Torontu, pa je 31. maja podelil mašniško posvečenje slovenskemu novomašniku Tinetu Batiču iz družbe lazaristov, sinu izseljenske družine iz Slovenskega Primorja.

Duhovniki

LETOŠNJIM novomašnikom v Sloveniji (39 po številu) moramo prišteti tudi kanadskega Batiča in pa tri v ZDA. Clevelandska nadškofija je imela letos samo trinajst novomašnikov, od katerih pa so kar trije slovenskega rodu: Joseph Fortuna, William Jerše in pa Michael Troha. Tako je pravilno število naše novomašne bere letos 43, kar se še lepše sliši.

OZN — Organizacija združenih narodov — praznuje 35 let obstoja. Sedanji generalni tajnik dr. Walheim je v juniju izdal posebno knjigo. V njej pravi, da so cilji organizacije žal precej oddaljeni. Med mnogimi njenimi člani je vse preveč napadalnega nacionalizma, uporabljanja sile in nespoštovanja sprejetih sklepov. A kljub vsem tem pojavom tajnik poziva ves svet, naj narodi vztrajajo v prizadevanjih za miroljubne rešitve, ker ni nobene druge poti za ohranitev sožitja.

ZALOGE nuklearnega orožja so danes tako velike, da se ob njih — če le malo pomislimo — záres lahko zgrozimo. Amerikanci bi lahko dvajsetkrat, Sovjeti pa desetkrat popolnoma uničili ves svet. Dovolj pa bi bilo to storiti samo enkrat in Bog naj nas varuje, da ne pride do tega. Pa vemo, da bi do katastrofe lahko prišlo celo

po navadni pomoti, ki jo odgovorni ne bi pravočasno spoznali ali kako predvidevali. V preteklem letu so napake v programiranju kompjutorjev povzročile v Ameriki kar trikrat alarme in bi zlahka sprožile atomsko vojno. Na srečo so pravočasno ugotovili, da gre zgolj za napake. Grozljiva je misel, da bi po takšni neumnosti svet začel vojno in se morda popolnoma uničil . . .

ŠTIRI LETA pred pričetkom prve svetovne vojne (1910) je svet preplašil komet, ki so mu nadeli ime Halleyev komet. Nebesno telo iz ledu, prahu in plinov se je nevarno bližalo našemu planetu. V milijone kilometrov dolgem, svetlikajočem se plinastem repu so takrat mnogi videli napoved katastrofe, ki grozi človeštvu. Njeno izpolnitev so našli v prvi svetovni vojni . . .

Halleyev komet se bo na svoji eliptični poti okoli sonca ponovno približal zemlji leta 1985, kakor so izračunali zvezdoslovci. Takrat se mu bodo skušali izvedenci NASA približati v posebno vesoljno ladjo, katere instrumenti bodo fotografirali žarečo glavo kometa na razdalji komaj 1500 kilometrov ter tudi analizirali sestavo kometovega repa. Tako vse bolj korajžni smo postali od tistega leta 1910 pred prvo svetovno vojno. In pametnejši seveda. Nič več ne verjamemo, da bi komet napovedoval hude čase — s tem pa ni rečeno, da hudi časi niso pred vratmi. Sto drugih znakov nam pravi, da nam z njimi ne bo prizanešeno . . .

ZA OLIMPIJSKE DNEVE so v Rusiji postavili prvo cerkev v vsej dobi od komunistične revolucije v letu 1917 do danes. To je kapela v olimpijski vasi, za tuje udeležence olimpijade. Pri posvetitvi so bili prisotni zastopniki ruske pravoslavne Cerkve, katoliške Cerkve, baptistov in luterancev. Enako so tik pred igrami končali tudi stavbo za sinagogo in pa budistično svetišče.

Za olimpijado so obnovili tudi tri stare pravoslavne cerkve v Moskvi, ki pa že vsa leta po revoluciji ne služijo vernikom, ampak so koncertne dvorane.

LETOŠNJE upravne volitve v Italiji nas ne zanimajo toliko v vseitalijanskem merilu, gotovo pa izidi v Julijski krajini, kjer živi slovenska narodna skupnost. Na Tržaškem je Slovenska skupnost od upravnih volitev v pokrajinski svet izgubila 354 glasov, dobila pa jih je vsega skupaj letos 5,946 in s tem še izvolila dr. Zorka Harača za svetovalca. Pri občinskih volitvah v občinah Dolina, Repentabor in Zgonik je dobila nekaj manj glasov, okrepila pa se je v Nabrežini, kjer je letos dobila 65 glasov več kot leta 1975. S tem je znova dobila tri svetovalce v občinski svet.

Pri volitvah v goriški občinski svet je Slovenska skupnost prejela 1651 glasov, torej 28 več kot prej. V slovenskih občinah na Goriškem — Števerjan, Sovodnje in Doberdob — se po letošnjih volitvah stanje ni spremenilo.

Značilno je, da so za volitve v Julijski krajini topot v italijanskih strankah KPI in PSI izvolili manj "Slovencev" kot druga leta. V goriški občinski svet so socialisti izvolili le enega Slovenca (prej so bili trije), komunisti pa tudi le enega (prej sta bila dva). Na Tržaškem sta bila na

komunistični listi tokrat izvoljena v pokrajinski svet dva.

Slovensko skupnost čaka težko delo. Ni lahko prepričati Slovence, kaj je očitno edino prava pot glasovanja, če se hočemo ohraniti v Italiji kot živa in delovna manjšina, ne pa žalostno končati.

ZNANA aktivna ameriška ateistka Madalyn Murray O'Hair zdaj javno napada svojega sina Williama, ker se je spreobrnil in v občilih priznal svojo sokrivdo za zablode današnje ameriške mladine. Mati ga je namreč leta 1963 uporabila kot glavni povod za tožbo pred Vrhovnim sodiščem, da se prepovejo molitve po javnih šolah kot protiustavne.

William Murray, ki zdaj živi v Houston, Texas, je letos 9. maja objavil v časopisu "Austin American-Statesman" svojo prošnjo, da bi mogel še popraviti, kar je takrat zagrešil s svojo zagrizeno brezbožnostjo. Takole piše: "... Ko gledam nazaj na triintriideset let svojega življenja, ki sem ga zapravil brez vere in brez Boga, sedaj molim in prosim Boga, da bi mogel popraviti vsaj nekaj moralne škode, ki sem jo zakrivil. Kriv sem, da sem ukradel našim prihodnjim generacijam tisti kratek trenutek vsakega dneva (molitev v šoli), ki naj bi po vsej pravici pripadal Bogu. Ker je bila takrat tožba proti molitvi v javnih šolah vložena v mojem imenu, se čutim hudo odgovornega za moralno propast naše mladine, kar sem vsekakor tudi jaz povzročil."

Ameriški katoličani želijo, da l' *od Nemčije* sodišče imelo dovolj korajže, *nedavno* o "udeležbi" svojo sokrivdo in popravilo svoja takratna versko nestrpna tolmačenja ameriške ustave.

ZANIMIVO poročilo smo brali nedavno o "udeležbi brez udeležbe". Gre namreč za Zahodno Nemčijo, ki se je pridružila bojkotu moskovskih olimpijskih iger, obenem pa že pred začetkom tekmovanja odnesla lepo olimpijsko zmago. V tekmi s francoskimi in japonskimi po-nudniki ji je namreč uspelo, da je z Rusijo napravila pogodbo in so prav njena podjetja zgradila za olimpijado novo moskovsko letališče "Čeremitevo II". Za delo je prejela 200 milijonov nemških mark, kar je vsekakor lep

olimpijski pokal. Poleg tega pa je napravila Zahodna Nemčija s sovjetskim olimpijskim odborom še 21 pogodb o raznih dobavah za olimpijske igre. Tudi s temi pogodbami je premagala svoje konkurente Francoze in Japonce. Tako je pokazala, da lahko olimpijske igre bojkotiraš, pa si na njih kljub temu prisoten.

V ZAHODNI NEMČIJI danes živi preko četrtr milijona šoloobveznih otrok jugoslovanskega porekla. Med njimi je šteto tudi okoli 10.000 slovenskih učencev, pouk slovenskega jezika pa obiskuje komaj okoli 2.000 otrok.

Starši služijo nemške marke, otroci pa se slabo učijo po šolah, pravi poročilo. Ne zanemarjajo samo materinščino, ampak tudi nemški jezik, ki daje kruh. Naravno jim slab šolski napredek dela težave priti po šolski dobi do izučenihi poklicev in zaposlitve. Taka šolsko zanemarjena mladina, brez prave zaposlitve, zlahka zaide na kriminalna pota. Poročilo o tem res ni nič razveseljivo: po podatkih zveznega zahodnonemškega ministrstva za notranje zadeve je bilo leta 1978 od vseh osumljencev kriminalnih dejanj kar 15% jugoslovanskih državljanov.

Rojaki v CANBERRI in okolici!

Obrnite se na nas za vsakovrstna avtokleparska dela, avtobarvanje in podobno.

Popravljamo zasebno in za vse večje zavarovalnice.

TOWING SERVICE — 24 UR DNEVNO!

A. & A. SMASH REPAIRS

20 KEMBLA ST., FYSHWICK, A.C.T.

Telefon delavnice 80 6106, na domu 88 6263

Priporoča se rojak JADRAN BOŽIČ

Dr. J. KOCE, 72 Essex Rd., Surrey Hills, Vic. 3127. — Tel. 836 3862

(Najstarejši tudi po letih objavljanja oglasov v Mislih)

ČE HOČETE POTOVATI,

se z zaupanjem obrnite name. Imam v vseh večjih mestih Evrope in Amerike ne samo poslovne ampak tudi prijateljske zveze.

**TOUR WORLD INTERNATIONAL, 155 Collins Street,
Melbourne, 3000 — Tel. 654 1233, Consultant Dr. J. KOCE**

K O T I Č E K

POŠTA

naših mladih

KAJ PRAVI PTICA

KAJ PRAVI PTICA V ZRAKU, KAJ?
"NA NEBU NI NIKJER PREGRAJ!"
DEJALA STA MI VAL IN BROD:
"NIHČE NE VPRAŠA ME, ODKOD?"
ZAPEL JE V MENI TAJEN GLAS:
"ZAKAJ NE HODIŠ K SVOJIM V VAS?
NE SME BESEDA KAR NAPREJ
SVOBODNA PREKO VSEH TI MEJ?
SAJ KODER GOVOR NAŠ JE ZNAN,
POVSOD DOMA JE CICIBAN . . ."
PO NAŠI ZEMLJI SE OZREM,
ZGROZIM SE IN OČI ZAPREM . . .

OTON ŽUPANČIČ

DRAGI OTROCI!

Pa se spet ustavimo v Melbournu — tokrat pri Brumnovi družini, Mount Waverley. Oče in mati sta doma iz Knežaka in sta prišla v Avstralijo leta 1958. Srečal sem ju kmalu potem v gozdni naselbini Nangwarry blizu Mt. Gambierja, S.A., ki je takrat štela kar precej slovenskih družin. Roman, ki ga predstavlja naša slika, je bil rojen tri mesece po prihodu v najbližji bolnišnici Penoli. Še dobro se ga spomnim kot fantka, ki je shodil in poskušal prve negotove korake. Dve leti in pol je imel, ko je bilo Brumnovim dovolj gozda in so se preselili v Melbourne ter si tu ustvarili svoj domek. Leta so tekla, Roman je raste in končaval razred za razredom. Najprej farno šolo Svete Družine v Mt. Waverley, nato tehnično šolo in končno znani melbournski Swinburne College of Technology, kjer je lani uspešno zaključil študije. Letos 22. maja je bila v Camberwell Civic Centre javna podelitev diplom in med prejemniki je bil tudi naš Roman. Na njegovi diplomu piše: Bachelor of Applied Science. Svoje šolsko znanje pa že od lani praktično kaže v poklicnem delu — na podlagi dobrih ocen je dva tedna po zaključku študij že dobil zaposlitev kot computerski programator pri podjetju Halifax.

Roman je miren in resen tip fanta. Vedno je s starši rad prihajal tudi v naše versko središče v Kew, kjer je mama članica Društva sv. Eme (tudi v odboru je že bila), sestra pa poje pri Glasnikih. Tudi on se je v letih

Dragi striček!

Sem vedel, da ne boš mogel uganiti, kdo sem in odkod.

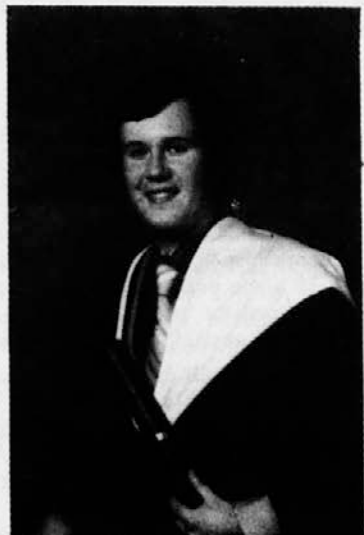
Vidiš, moja uganka je vse težja od tiste tvoje KITT-NIT-SIT. Pa tudi ta v zadnjem Kotičku ni kaj prida. Le kdo na svetu bi ne vedel, da je odgovor: POLŽ. Ha, ha, ha! Zopet sem te!

No, vesel sem pa le, da si objavil moje pismo v zadnji številki. Kljub temu sem zate še vedno — uganka.

Lepe pozdrave! — J. K.

Kar vas je Kotičkarjev, pa še vaše mamice ter ate, moram pošteno za ušesa. Razen zgornjega neznanca J. K. mi ni niti eden poslal rešitev zadnje uganke. Kaj je bila res tako težka? Ne verjamem, J. K. se mi pa celo smeje zaradi nje in res še danes ne vem, kdo je in kje živi. No, vsaj nagrade ne bo treba poslati, četudi bi mu jo rad. (Ali pa njegovemu očku, ki mu pomaga pri pismu!)

Naj bo že kakor koli: če se bom še kdaj ojunčil s kakšno uganko v Kotičku, bom moral dobiti več odgovorov. Da to zavisi od pomoči staršev in njih navajanja otrok k pisanju, je jasno. Brez staršev je ta Kotiček brez pomena. Obenem pa: prav Kotiček je staršem lahko odličen pripomoček k vzgoji in domačemu pouku slovenščine ter njene ohranitve v mladi generaciji. Striček.

študija družil z mladinci. Moram reči, da se Roman prav lepo pomeni po domače — starši so tudi tega, ne le njegove pretekle šolske pridnosti in sedanje resnosti pri poklicnem delu, zelo veseli.

Romanu želimo v življenju obilico lepih uspehov. In na materinski jezik naj nikoli ne pozabi! "Kolikor jezikov znaš, toliko moč veljaš!" pravi star slovenski pregovor. Tudi Roman bo še velikokrat v življenju izkusil resničnost tega zlatega nauka.

V PERTHU, W.A., je dne 24. januarja 1980 umrl rojak, katerega smrt v MISLIH še ni bila zabeležena. Znan in spoštovani FRANK LUNDER je bil rojen dne 20. februarja 1904 v Dolnjih Podpoljanah pri Velikih Laščah. V Avstralijo se je izselil že leta 1928. S trdim in vztrajnim delom je uspel ustanoviti ugledno prevozniško podjetje s šestimi velikimi tovornjaki, ki ga je vodil do svoje smrti. Pokojnik zapušča ženo Milko, sina Johna, hčerko Mary in šest vnukov. Vsem naše iskreno sožalje, pokojniku pa božji mir!

Gornje podatke je Matici mrtvih posredoval na svojem nedavnem obisku W.A. dr. Jure Koce in se mu zanje lepo zahvaljujemo. — Urednik.

FAIRFIELD, N.S.W. — Sporočiti Vam moram, da sva z možem res pisala rojaku in novemu beograjskemu nadškofu Alojziju Turku. Hitro je odgovoril: poslal nama je dve številki beograjskega verskega lista "Blagovest", ki ga tudi kot nadškof še vedno urejuje, in pa seveda prijazno in lepo domače pisano pismo, ki nama je napravilo veliko veselje. Piše, da ima dela čez glavo. Saj se razne obveznosti kar vrstijo, polno je tudi raznih uradnih obiskov, pa tudi notranjih problemov. Kot nadškof je že tudi obiskal svojo rojstno župnijo Prečno, ki je praznovala 70-letnico posvečenja svoje cerkve. Obenem je vodil procesijo v Stopiščah in blagoslovitev zvonov, pa še srečanje z bolniki in večerno slovesno mašo na Kapitlju v Novem mestu.

Z možem sva zares vesela, da sva prejela njegove vrstice in njegov blagoslov. Bog daj našemu rojaku še dolgo življenje v svojem božjem varstvu! — Karla Twrdy.

MELBOURNE, VIC. — Slovenščino so obravnavali na letni konferenci koordinatorjev modernih jezikov vseh srednjih šol Viktorije. Konferenca je bila dne 18. julija.

Koordinatorji, ki urejajo in usmerjajo poučevanje je-

zikov v srednjih šolah, so večinoma prvič slišali o slovenščini. Bil je to prvi primer obravnavanja enega izmed slovanskih jezikov na tako veliki šolski konferenci.

Zanimivost je v tem, da je slovenščina prvi jezik, ki je odobren za poučevanje v 12. letniku po novih predpisih VISE-a ter služi za model in zgled drugim jezikom, ki se uvajajo.

Predavala je ga. Aleksandra Ceferin, ki je opisala skoraj petletno prizadevanje, priprave, delež učiteljev, ki poučujejo, delo akreditacijskega pododborja, ki se je sestajal celo med počitnicami, ter vseh onih, ki so pripravljali pomagati. Potem je obravnavala vsebino, smernice in metode učnega načrta za slovenski jezik.

Taka pozornost slovenščini na glavnem letnem zborovanju je enkratni dogodek, ki se verjetno ne bo nikoli več ponovil. Zato je prav, da o njem poročamo in ne sme v pozabo. — Poročevalec.

PASCOE VALE, VIC. — Slovenski radijski oddaji 3EA se moram zahvaliti, da je posredovala "česnov recept" in mi ga na prošnjo tudi poslala. Dva meseca sem po navodilu uživala česnovno tekočino in čutim spre-

OPALI

Ogleduješ po lepem darilu, zlasti morda pred obiskom domovine?

Oglasi se pri nas: imamo bogato izbiro

BRUŠENIH OPALOV in DRAGIH KAMNOV, izdehujemo pa tudi ZLATNINO in SREBRNINO po lastnih načrtih ali Vaših željah.

Ko kupujete opale, drage kamne, zlatnino, zaročne in poročne prstane...

OBIŠČITE NAS!

Pomenili se bomo v slovenskem jeziku!

KOVAC'S GEMS & MINERALS

291-293 Wattletree Road,

EAST MALVERN (Melbourne), 3146

Telefon: 509 1611

DOMAČA HRANA SREDI MELBOURNA!

"THE SAUSAGE MACHINE"

TAKE-AWAY SHOP

CENTRE PLAZA,

Cnr. Bourke and Swanston Sts.

Nudimo Vam klobase, pečenice, krvavice in razne slične dobrote nepečene za nakup, ali pa pečene na oglu (Charcoal Grill), postrežene s hrenom, gorčico, raznimi solatami ali kislim zeljem.

Domače juhe: ječmenova, grahova, lečna.

Na razpolago orehova in makova potica, sirova pogača, jabolčni zavijač in druge dobrote.

Priporočata se Valerija in Miha ROPRET

Telefon (samo zvečer): 435 1183

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES Pty. Ltd.
182 Norton Street, Leichhardt, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS — INSURANCE BROKERS

Prevezemamo registracijo in popolno knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev, kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obračune ("Income tax return"), rešujemo davčne probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

V. FERFOLJA

J. M. THAME

E. WEINBERG

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja — "Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bolezni, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd. (Workers' Compensation, Public Risk, Superannuation scheme, Pension Funds.)

Telefon: SYDNEY 560-4766 in 560-4490

membo: Prej me je vsako zimo zelo zeblo, letos pa — neverjetno — prav nič. Gotovo sem najmanj petnajst let pozimi morala zaradi bolečin revmatizma vstajati iz postelje in se masirati z različnimi mažami. Letos pa nisem vstala še niti enkrat, ne mažem se in tudi ne pijem zdravil. Naj dodam, da so prenehali tudi moji pogosti krči v nogah, le šumenje v glavi mi je ostalo in ga tudi česen doslej ni mogel odvzeti. Morda pa to še pride . . .

V želji, da bi se "česnovega recepta" poslužili tudi drugi, ga prilagam v fotokopiji (vzet je iz neke domače revije, ki ji žal ne vem imena), pa ga dodajte mojemu pismu. Takole piše:

Česen, pripravljen po tem receptu, čisti organizem maščob in otrdele žile, preprečuje infarkt, sklerozo, stenokardijo (angina pectoris, srčni krč), apopleksijo (kap) in nastajanje tumorjev. Odpravlja šumenje v glavi, izboljšuje vid, pomlajuje organizem. Seveda pa ga je treba

SLOVENKA, stara 42 let, ki živi že dvajset let v Združenih ameriških državah (pred tremi leti ji je umrl mož, edini sin je že odrasel in neodvisen), želi resnega poznanstva z avstralskim Slovincem svojih let. Ženitev ni izključena, zato pridejo v poštev samo samci ali vdovci, ne ločenci. Naslov za iskreno dopisovanje posreduje uredništvo MISLI.

jemati v strogo določenih količinah.

Česen (350 g) je treba očistiti, zdrobiti z lesenim tolkačem in mu dodati 300 g čistega alkohola (96%). To naj nekaj časa stoji (osem dni), nato pa je treba tekočino odcediti, ostanek dobro stisniti, potem ko dva dni stoji, pa pričiti z zdravljenjem.

Česnovne kapljice je treba jemati z mlekom (sobne temperature) in to vsak dan.

Prvi dan vzamemo zjutraj, opoldne in zvečer najprej po eno kapljico; drugi dan nadaljujemo tako, da vzamemo pri vsakem obroku eno kapljico več. Tako nadaljujemo še tretji, četrti in peti dan. Šesti dan, potem ko smo zjutraj vzeli 16 kapljic, pričnemo jemati vsakokrat po eno kapljico manj: torej opoldne 15, zvečer 14 itd. . .) vse dotlej, da pridemo spet do ene kapljice. To je desetega dne opoldne. Zvečer pa vzamemo 25 kapljic in jih jemljemo vsak dan trikrat toliko časa, da vse porabimo.

Dobro je, če zdravljenje ponovimo čez pet let.

K.L., Škofja Loka

Tako je z jemanjem česna po kitajskem receptu. Slaba stran česna, ki marsikoga odvrča, je to, da pušča slab zadah. Česen ima namreč močan duh. Močan česnov duh precej zadržite, če na primer česen jeste s kislim zeljem. Nekoliko ublaži duh tudi, če česnu dodamo sesekljanih peteršiljevih listov. Sicer pa to dobro vedo tudi naši kuharji in kuharice, ki — na primer — pri pečenih ribah, pa tudi pri drugih jedeh, dodajo jedem zmešan zdrobljen česen in peteršilj.

Vendar pa tudi s česnom ne gre pretiravati. Velike količine česna lahko tudi škodujejo, ker povzročijo vnetje črevesne in želodčne sluznice. Znan pa je tudi primer, ko so velike količine zaužitega česna povzročile krvavitve drobnih žilic, kapilar, po vsem telesu. Glavica česna (ne strok!) na dan pa ne bo škodila.

S česnom si lahko tudi pomagamo pri obrambi pred gripo. Kitajci dajejo pri bronhitisu, vnetju sapnic, velike količine česna. S česnom zaužito hlapno olje se izloča

Za poslednji izkaz spoštovanja in časti

Funerals of Distinction Pty. Ltd.

A.F.D.A.

724 5408

17 Railway Parade, Fairfield, 2165

72 3093

Sydneyskim Slovincem v času žalovanja 24 ur dnevno na uslugo: v velikem Sydneyu, na deželi, v Canberri A.C.T., kakor tudi pri meddržavnih ali prekomorskih prevozih pokojnih.

INCOME TAX RETURNS

Skozi vse leto nudimo poklicne usluge pri Vaših raznih davčnih obveznostih in problemih.

MERCURY TAX SERVICE

518 SYDNEY ROAD, BRUNSWICK, VIC. 3056

Telefon: 387 7055 (2 liniji)

Uradujemo:

od ponedeljka do petka 9 am.—8 pm.
v soboto in nedeljo: 9 am.—3 pm.

Lastnik podjetja:
STANKO PENCA

NO APPOINTMENTS NECESSARY

tudi prek dihal in tako razkužuje, obenem pa pospešuje izkašljevanje sluzi.

Ugotovili so tudi, da je pri narodih, ki jedo veliko čebule in česna, manj raka.

V ljudski medicini pa uporabljajo česen tudi za zdravljenje še drugih bolezni: vodenic, omedlevice hripavosti, bolečega mokrenja, nespečnosti, mozoljavici in revmatičnih obolenj.

Tako, to je ono, kar sem dobila v tisku o "česnovem receptu". Mnogo sreče! — **Marcela Bole.**

Rešitev julijskega

NOVOMAŠNEGA KRIŽA.

Zgornji kvadrat (vodoravno): šine, Igor, biva, Amor.

Spodnji kvadrat (vodoravno): mapa, Aron, šoja, obed.

Levi kvadrat (navpično): šema, Ivan, baše, atom.

Desni kvadrat (navpično): knap, kolo, ovoj, roke.

V levem kvadratu se vodoravno skrivata besedi šiba in mašo, v desnem tudi vodoravno besedi novo in poje.

— V zgornjem pa se navpično skrivata besedici šiba in novo, v spodnjem pa tudi navpično besedici mašo in poje.

Pregovor, ki ga povesta levi in desni kvadrat skupaj, kakor tudi zgornji in spodnji, se torej glasi: ŠIBA NOVO MAŠO POJE!

Rešitev so poslali: Francka Anžin in Marija Špilar,

Sestre Slomškovega doma v Kew, Viktorija Gajšek, Ivanka Žabkar, Vinko Jager, Anton Šajn, Lidija Čušin in Jakob Reven.

Izžrebana je bila Viktorija Gajšek.

"Pri nas ne pride kaplja alkohola na mizo."

"Pri nas tudi ne — nalivam ga zelo previdno."

9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE

Tel. 63 1650

Za razne prilike smo Vam na uslugo
v našem studiu, v cerkvi ali doma!

ZA POROKO: 75 različnih barvnih fotografij
s poročnim albumom vred — samo \$120.—
Slike za potni list — v dvajsetih minutah!

Temu se smejejo doma . . .

- Če hočeš zmagati, ne hodi po stopinjah nekdanjih zmagovalcev!
- Direktorja med seboj: "Mi smo pa naš letošnji plan proizvodnje presegli za trideset referatov . . ."
- Višja sila je vse tisto, česar nižja sila ne razume.
- Suhemu delavcu nihče ne verjame, da je že vsega sit.
- Delavec delavcu: "Ali se ti ne zdi, da je v naši administraciji več zabušantov kot drugih?" — "Katerih drugih?"
- Danes težko spoznaš, kdo se skriva za rdečim nosom. Lahko je alkoholik, lahko je pa tudi potrošnik, ki ga vsak dan vlečejo za nos.
- Trije direktorji vidijo, kako se nekdo utaplja. Pa stopijo skupaj in eden od njih pove: "Najprej moramo skleniti z njim samoupravni sporazum o reševanju iz neugodnih razmer . . ."

IMATE NAMEN POTOVATI?

Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki se odpravljajo na pot) bo uredil za Vas vse potrebno!

Čez dan:	Po urah:
72 Smith Street, Collingwood, Vic. 3066	1044 Doncaster Rd., E. Doncaster, Vic. 9109
Tel. 419 2163 in 419 1584	Telefon: 842 1755

"Ali vam popravilo avta lahko plačam šele čez tri tedne?"

"O lahko, brez nadaljnega!"

"Hvala! Kdaj pa bo avto popravljen?"

"Čez tri tedne."

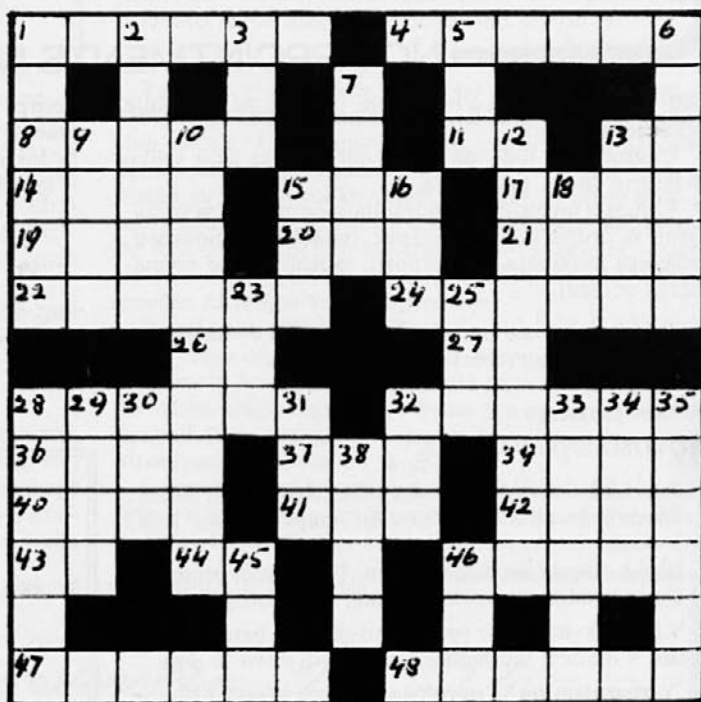
Vodnik vpraša rekruta: "Kaj naredi vojak, predno začne čistiti puško?"

"Pogleda številko puške, da ne bi slučajno začel čistiti tuje namesto svoje."

KRIŽANKA (Ivanka Žabkar)

Vodoravno: 1. okrajšano znano moško ime; 4. krščanski znak (pomanjševalnica); 8. moči po kapljicah; 11. pritrjevalnica; 13. veznik; 14. drugo ime za kamnino gnajs (kristalasti skrilavec); 15. dva skupaj; 17. češčenje; 19. oseba ali predmet posebnega češčenja; 20. uspeh zorenja; 21. očka; 22. najsvetlejši planet sončnega sistema; 24. izročitev, prenos; 26. latinska kratica za jezuitski red (Družba Jezusova); 27. poučen je, zna; 28. eden cestnih delavcev; 32. morda, mogoče; 36. praši, dimi; 37. del obraza; 39. ena azijskih držav; 40. ne preveč znana rastlina; 41. darilo, poklon; 42; domače moško ime; 43. veznik; 44. dobra igralna karta; 46. judovski duhovnik; 47. oskrbnik stavbe; 48. tujka za seznam.

Navpično: 1. nosi enako krivdo; 2. starogrški bog sonca; 3. življenjska tekočina; 5. vrsta, tudi odlikovanje; 6. prijazna, udomačena; 7. del ženske narodne noše; 9. podzemsko bogastvo (množina); 10. dežela Gospodovega obiskanja; 12. ime slovesne prireditve, tudi društvo znanstvenikov in umetnikov; 13. lepilo; 15. žuželka; 16. okrajšano moško ime; 18. vrtna hišica; 23. bolezen železa; 25. števniki; 28. lakomnež; 29. vsakemu najbližja oseba; 30. okrajšano žensko ime; 31. naš izvor, tudi potomstvo; 32. zmešan, neumen; 33. pripadnice enega muslimanskih narodov; 34. vodna žival (množina); 35. tropski sadež; 38. pokrivalo; 45. ne bdi; 46. zgoden.

Rešitev pošljite do 5. septembra na uredništvo!

"Kdo mora prvi odnehati v zakonu: mož ali žena?"
"Oprostite, grem vprašat svojo ženo . . ."

■ Kaj pa NAROČNINA?

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in brave MISLI
s pristrčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš DOM, poznan pod imenom TRIGLAV, na Irving Street, PHILLIP (CANBERRA), A.C.T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobot, nedelj in praznikov, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.45 a.m. do 11.45 ure p.m.

Nudimo različno vsakovrstno postrežbo in številne slovenske pijače.

Tudi Vam bo vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOSLI V SLOVENSKEM DOMU!

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

E.Z. OFFICE MACHINES

Zastopnik podjetij Olympia in Adler strojev se melbournskim Slovencem priporoča za prodajo novih in starih pisalnih, računskih in podobnih strojev vseh znamk.

Izvršujemo vse vrste popravil!

V zalogi imamo slovenske črke ČŠŽ, ki jih Vaš pisalni stroj morda še nima.

EMIL ZAJC

Telefon:
544 8466

9 Tennyson Ave.,
CLAYTON, Vic. 3169

Melbournski rojaki!

Želite morda kupiti po zmerni ceni
KOKOŠI, ali zares SVEŽA JAJCA?

Oboje Vam nudi kokošja farma
Bruna in Alme SDRAULIG
(komaj miljo in pol od Slovenskega grička
v Elthamu).

Research Warrandyte Road, RESEARCH
Telefon: 437-1868

Melbournskim Slovencem
se priporoča kamnoseško podjetje

VIZZINI MEMORIALS

Verga Bros. Pty. Ltd.

9 TRAVALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509.

doma: 470 4046 and 470 4095.

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.

Garancija za vsako delo!

Ste poravnali naročnino za MISLI???

Priporočam se Slovencem
vzhodnega dela velikega Melbourn
za vsakovrstna avtokleparska dela,
avtobarvanje in podobno.

Popravljamo zasebno in za vse večje zavarovalnice.

A. V. MOTOR BODY REPAIRS
1/117 LEWIS RD., WANTIRNA SOUTH, 3152,
VIC. — Telefon delavnice 221 5536

TOWING SERVICE 24 ur dnevno
na telefonu 221 5757
ali pa doma — 232-4314

Rojak VOJKO VOUK

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666 (vse ure)

Z nasveti pri načrtovanju in pri urejevanju Vašega potovanja po Avstraliji ali preko morja (pri nabavi potnih listov, viz, raznih drugih dokumentov, finančnega posojila, zavarovanja, fotografij za potne liste . . .) Vam je na uslugo

Obiščite našo pisarno,
ki ima lastni prostor za parkiranje!

ERIC GREGORICH

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN
LUBI PIRNAT
18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.
Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.
Full denture service and repairs.

SLOVENSKO MIZARSTVO

se priporoča melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva
po zmerni ceni.

Telefon:
459 7275

FRANC ARNUS
76 Beverley Road,
ROSANNA, Vic.

Ste poravnali naročnino za MISLI???

MELBOURNSKI SLOVENC!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**
za selitev in podobno,
se boste z **MAKSOM HARTMANOM**
po domače pomenili za čas prevoza,
delo pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD
(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

Urarsko in zlatarsko podjetje:

ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER
31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.

(nasproti postaje)

Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur
in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na
vse nakupe. Engraving imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY

DESIGNED AND MADE

IN OUR OWN WORKROOM

Sydneyski rojaki, pridite in se sami prepričajte
o ugodnih pogojih.

Priporočata se

Edvard in Kristina ROBNIK

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460